

เอกสารประกอบการบรรยายครั้งที่ ๔-๕

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยาพะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนของอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ฉนวนมรดก

สถิติเนติ รวม ๕๕ สมัย คำฯ ออก ๒๓ ครั้ง

- คำฯ ๘ ครั้ง ม.๖๘๒,๖๘๕,๖๘๐,๖๘๒,๖๘๓,๖๘๗,๖๘๘,๗๐๐
- คำฯ+ยืม ๕ ครั้ง ม.๖๘๐,๖๘๑,๖๘๓,๖๘๔,๖๘๕,๗๐๐,๖๘๖
- คำฯ+จำนอง ๗ ครั้ง ม.๖๘๑,๖๘๑/๑,๖๘๖,
๖๘๔,๖๘๗,๖๘๘,๖๘๘,๗๐๐,๗๐๑
- คำฯ +ยืม +จำนอง ๑ ครั้ง ๖๘๔,๖๘๕/๑,๗๒๓
- คำฯ+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๘๒,๖๘๗,๗๐๐
- คำฯ+ยืม+จำนอง+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๘๖,๖๘๗,

คำฯ

ในเบื้องต้นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าสัญญาคำประกันเป็นการประกันหนี้ในลักษณะบุคคลสิทธิและเป็นสัญญาอุปกรณ์ที่ต้องมีสัญญาประธาน และถูกหนีในสัญญาประธานจะเป็นผู้คำประกันด้วยอีกฐานะหนึ่งทำไม่ได้ จึงทำให้มีลูกหนี้ทั้งในส่วนสัญญาประธานและสัญญาอุปกรณ์เป็นคนละคนกันเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหากมีการกล่าวถึงหนี้ทั้งสองส่วน เช่น เจ้าหนี้ให้คำกู้ยืมเงินและมีชาวเป็นผู้คำประกัน จะเรียกคำซึ่งเป็นลูกหนี้ขั้นต้นว่า "ลูกหนี้" และจะเรียกชาวว่า "ผู้คำประกัน" แต่เวลาอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาต้องดูให้ดีว่า "ลูกหนี้" หมายถึงใคร

คำฯ

สัญญาประธานที่มีการคำประกันจะเป็นสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาเช่า หรือสัญญาอะไรก็ได้ อย่าเข้าใจผิดว่าคำประกันได้เฉพาะสัญญากู้ยืมเงิน

คำฯ

หนี้ตามสัญญาคำประกันเป็นหนี้ตามสัญญาอุปกรณ์ที่ต้องมีหนี้ตามสัญญาประธานและรับผิดชอบไม่เกินหนี้ตามสัญญาประธาน
ฎ.๑๔๕๒/๕๘ เมื่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ขั้นต้นไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้คำประกันจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ด้วย
ฎ.๘๗๑๒/๕๖ จำเลยในฐานะผู้คำประกันหาต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงไปกว่าที่ลูกหนี้ขั้นต้นจะต้องชำระ

คำฯ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓
และพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๔
ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนคำประกัน ๖ มาตรา คือ
มาตรา ๖๘๑, ๖๘๑/๑, ๖๘๕/๑, ๖๘๖, ๖๘๘ และ ๗๐๐

คำฯ

สำหรับวันเริ่มต้นที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗
มีผลใช้บังคับนั้น มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ๒ กลุ่ม
กลุ่มแรกให้มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (ฎ.๔๕๐๔/๒๕๖๒)
กลุ่มที่สองให้มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (ฎ.๘๔๒๕/๒๕๖๓)
จึงคงต้องรอแนวคำวินิจฉัยที่ชัดเจนต่อไป
ส่วนวันเริ่มต้นที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๘
มีผลใช้บังคับ คือวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำฯชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๘๘)
๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ (ม.๖๘๙ - ๗๐๑)

คำฯ

๑.บททั่วไป

- ๑) ขอบเขตการค้ำฯ (ม.๖๘๐ - ๖๘๑/๑, ๖๘๓ - ๖๘๔, ๖๘๕/๑)
- ๒) ผู้ค้ำฯ หลายคน (ม.๖๘๒)
- ๓) ลูกหนี้รับผิดชอบส่วนที่เหลือ (ม.๖๘๕)

๑) ขอบเขตการค้ำฯ

- (๑) ม.๖๘๐ วรรค ๑
- (๒) ม.๖๘๑ วรรค ๑ และ วรรค ๔
- (๓) ม.๖๘๐ วรรค ๒
- (๔) ม.๖๘๑ วรรค ๒ และ วรรค ๓
- (๕) ม.๖๘๓ และ ๖๘๔
- (๖) ม.๖๘๑/๑ และ ๖๘๕/๑

ผู้ที่จะค้ำประกัน
หนี้ของคุณได้หรือไม่

(๑) ม.๖๘๐ วรรค ๑

ผู้ที่จะค้ำประกันหนี้ของคุณไม่ได้ ผู้ค้ำประกันหนี้
ต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้นและต้องทำต่อเจ้าหนี้
ฎ.๓๘๘๕/๕๘ เนื่องจากบุคคลที่เข้าค้ำประกันหนี้
ของคุณนี้ได้จะต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น จึง
เป็นไปได้ที่จำเลยที่ ๒ ลงลายมือชื่อในช่องผู้ค้ำ
ประกันในฐานะทำการแทนจำเลยที่ ๑ อีกเพราะ
จำเลยที่ ๑ เป็นผู้กู้ยืมอยู่แล้วจะค้ำประกันหนี้ของคุณ
ไม่ได้ จำเลยที่ ๒ มีเจตนาค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑
ในนามจำเลยที่ ๒ เองมิได้สำคัญผิด

(๑) ม.๖๘๐ วรรค ๑

ฎ.๑๓๘๗/๕๗ สัญญาที่จำเลยที่ ๑ ทำไว้แก่โจทก์ หากโจทก์ต้องชำระหนี้จากการที่โจทก์ออกหนังสือค้ำประกันจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัท อ. จำเลยที่ ๑ จะรับผิดชอบชำระหนี้คืนให้แก่โจทก์นั้น เป็นสัญญาที่จำเลยที่ ๑ แสดงเจตนาผูกพันรับผิดชอบโจทก์โดยตรงจึงมีใช้สัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๐ แต่เป็นสัญญาธรรมดาซึ่งต้องบังคับตามข้อตกลงในสัญญาจะนำบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับมิได้

ฎ.๘๓๘๕/๕๗ ผู้ร้องเป็นผู้ค้าฯ ในศาลในการที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ทะเลาะการบังคับคดีตามจำนวนเงินที่ระบุในคำพิพากษาแทนจำเลยตามข้อความที่ระบุในหนังสือ ส.ญ.ค้าฯ ที่ทำไว้ต่อศาล มิได้ทำ ส.ญ.ค้าฯ กับจน.ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างบุคคล จึงไม่อาจนำบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ.บรรพต ลักษณะ ๑๑ มาตรา ๖๘๘ และ ๖๘๐ เรื่องค้ำประกัน มาใช้บังคับ (ฎ.๗๐๒๘/๓๕)

ผู้ค้ำประกันตาย สัญญาค้ำประกัน ระงับหรือไม่

กรณีนี้ผู้ค้ำประกันตายสัญญาค้ำประกันไม่ระงับ

ฎ.๑๒๖๘/๕๕ ค้ำประกันเป็นสัญญาที่ผู้ค้ำประกันยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ในเมื่อถูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหาได้มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยอาศัยความสามารถหรือคุณสมบัติบางอย่างซึ่งต้องกระทำเป็นการเฉพาะตัวไม่ ผู้ค้ำประกันมีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อถูกหนี้ไม่ชำระหนี้อันเป็นความผูกพันในทางทรัพย์สินเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เมื่อ พ. ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหนี้อันสมบูรณ์ตาม ม.๖๘๑ วรรค ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำเลยที่ ๑ ผู้กู้ยังไม่ผิดสัญญาหรือผิดนัดก็ตาม สัญญาค้ำประกันก็ทำไว้ระงับไปเพราะความตายของ พ. ไม่สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ตามสัญญาค้ำประกันที่ พ. ทำกับโจทก์จึงเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทตาม ม.๑๕๕๕ วรรค ๑, ๑๖๐๐ (พ.ร.บ.๕) (ฎ.๒๕๑๐/๕๕, ๓๗๗๗/๖๐, ๕๗๖๓/๖๒) (๑๓๐๓/๖๔ แต่ทายาทไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบเกินกว่าทรัพย์สินมรดกที่ตกทอดแก่ตนตาม ม.๑๖๐๑)

สัญญาค้ำประกันเพื่อ ประกันหนี้ที่ไม่สมบูรณ์ ผลเป็นอย่างไร

(๒) ม.๖๘๑ วรรค ๑

หนี้ประเภทที่เป็นโมฆะ เช่น การทำสัญญาค้ำประกันการซื้อขายเฮโรอีนซึ่งเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๕๐ การทำสัญญาค้ำประกันการเช่าซื้อที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่าซื้อเป็นหนังสือซึ่งเป็นโมฆะตามมาตรา ๕๗๒ วรรคสอง ผู้ค้ำประกันย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะการค้ำประกันจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ (ฎ.๑๘๐๐/๒๕๑๑) (ม.๖๘๑ ให้ใช้ได้ในการจำนองอนุโลมตามควร(ม.๗๐๓))

(๒) ม.๖๘๑ ว.๑

สำหรับกรณีการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย ก็เพียงพอห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การกู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการจำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะมีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐานการกู้ยืมเงินขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๘๔ อันจะส่งผลให้ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิด แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว ยังคงรับผิด (เนติ ๔๗, ๔๘)

(๒) ม.๖๘๑ ว.๑

ฎ.๑๖๐๔/๗๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย ก็เพียงพอห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้นเมื่อหนี้การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตามกฎหมาย ย่อมมีการจำนองเป็นประกันได้ตาม ม.๗๐๗, ๖๘๑ เมื่อโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้ โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จำนองได้ (เนติ ๔๗)

ขณะทำสัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้
ยังไม่มี การส่งมอบเงินกู้
ต่อมา มีการส่งมอบเงินกู้ภายหลัง
ผลเป็นอย่างไร

ฎ.๑๐๔๑๘/๕๗ ตาม ม.๖๘๑ กฎหมายเพียงแต่กำหนดเงื่อนไขว่า การค้ำฯ จะมีได้ก็ต่อเมื่อเป็นการค้ำฯ หนี้อันสมบูรณ์เท่านั้น แต่หาได้มีบทมาตราใดบัญญัติว่า ขณะทำ ส.ญ.ค้ำฯ หนี้ที่ค้ำฯ นั้นต้องเป็นหนี้อันสมบูรณ์อยู่แล้วไม่ว่า ดังนั้น แม้ขณะที่โจทก์กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำ ส.ญ.ค้ำฯ หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ส.ญ.กู้เงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ยังไม่บริบูรณ์เนื่องจากโจทก์ยังไม่ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมให้แก่จำเลยที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยอมรับว่า ภายหลังต่อมาโจทก์ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมตาม ส.ญ.กู้เงินให้แก่จำเลยที่ ๑ ครบแล้ว หนี้ตาม ส.ญ.กู้เงินจึงเป็นหนี้ที่สมบูรณ์ที่อาจทำ ส.ญ.ค้ำฯ ได้แล้วตาม ม.๖๕๐ ว.๒ (ฎ.๑๕๗๘/๕๒)

ม.๖๘๑ นำไปใช้กับ
จำนองหรือไม่

ฎ.๑๕๗๘/๕๒ แม้การจดทะเบียนจำนองและจดทะเบียนเงินจำนองเป็นประกันหนี้จะทำได้ก่อนเวลาที่โจทก์จะส่งมอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลยที่ ๑ ก็ตาม แต่ ม.๗๐๗ บัญญัติว่า “บทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกันนั้นท่านให้ใช้ได้ในการจำนองอนุโลมตามควร” กล่าวโดยเฉพาะ ตามนัย ม.๖๘๑ ที่ว่าหนี้ที่อาจเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ในอนาคตย่อมทำสัญญาค้ำประกันได้ ดังนั้น เมื่อต่อมาโจทก์มอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลยที่ ๑ หลังจากทำ ส.ญ.จำนองกันดังกล่าวหนี้เงินกู้ในจำนวนนั้นก็สมบูรณ์ การจำนองเป็นประกันการชำระหนี้ดังกล่าวจึงมีผลบังคับแก่กันได้ (ฎ.๕๘๒๘/๕๕, ๗๘๕๕/๕๕)

ฎ.๒๘๘๗/๕๐ สัญญาจำนองระบุจำนวนเงิน ๑๗๖,๐๐๐ บาท แม้ชื่อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่จำเลยให้การต่อสู้ว่า จำเลยกู้เงินโจทก์เพียง ๑๕๐,๐๐๐ บาท ก็เป็นเรื่องที่ศาลจะต้องพิจารณาคัดค้านให้จำเลยรับคืนในจำนวนหนี้เท่าที่มีอยู่จริงและสิทธิของโจทก์ที่จะบังคับตามสัญญาจำนองซึ่งเป็นหนี้อุปการะที่ย่อมมีอยู่เพียงเท่าที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาเงิน สัญญาจำนองหาได้ตกเป็นโมฆะ (เนติ ๖๖)

ฎ.๔๓๗๒/๔๕ ที่โจทก์นำดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยค้างชำระซึ่งเป็นดอกเบี้ยเกินอัตราผิดกฎหมายรวมกับต้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ที่กู้ยืม แสดงว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาที่จะแบ่งแยกการกู้เงินออกเป็นสองส่วน คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท และ ๖๐,๐๐๐ บาท เฉพาะนิติกรรมกู้ยืมส่วนที่เป็นดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท เท่านั้นที่ตกเป็นโมฆะ ส่วนนิติกรรมกู้ยืมในส่วน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ยังคงสมบูรณ์อยู่ จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้เงินกู้ในวงเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท สัญญาจำนองดังกล่าวจึงมีผลบังคับได้ตามจำนวนหนี้ประณานที่สมบูรณ์คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อโจทก์บอกกล่าวบังคับจำนองแล้วโจทก์ก็ยังมีสิทธิบังคับจำนองในส่วนนี้ได้

(๒) ม.๖๘๑ ว.๑

ถ้าไม่ได้รับเงินกู้เลยแม้มีหลักฐานการกู้ยืมก็ถือว่าไม่สมบูรณ์ถือว่าไม่มีมูลหนี้ที่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนองต้องรับผิดชอบ
 ฎ.๓๕๕๕/๕๕ จำเลยทำสัญญาจำนองระบุงกู้ยืมเงินจากโจทก์ไว้เป็นประกัน แต่จำเลยมิได้รับเงินกู้ตามสัญญาจำนองซึ่งให้ถือว่าเป็นหลักฐานการกู้ยืม จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยตามสัญญาจำนองตามฟ้องแก่โจทก์เมื่อโจทก์มิได้เป็นเจ้าหนี้ในมูลหนี้ที่จำเลยจำนองที่ดินเป็นประกัน สัญญาจำนองจึงไม่มีมูลหนี้ที่จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงบังคับจำนองแก่จำเลยมิได้ (ฎ.๓๓๖๘/๖๔)

หากขณะทำสัญญาค้ำประกัน
 เพื่อประกันหนี้กู้ยืมเงิน
 ผู้ค้ำประกันรู้เหตุที่ลูกหนี้ผู้กู้ยืมเงิน
 เป็นผู้ไร้ความสามารถในขณะเข้า
 ทำสัญญากู้ยืมผูกพันตน ต่อมา
 สัญญากู้ยืมที่เป็นโมฆะกรรม
 มีการบอกกล่าวแล้ว ผู้ค้ำประกัน
 ยังต้องรับผิดชอบหรือไม่

(๒) ม.๖๘๑ ว.๔

- ๖๔ ขณะทำ สัญญา ค้ำ รั่ว จน.สำคัญผิดในคุณสมบัติหรือไร้ความสามารถ เมื่อบอกกล่าวแล้วผู้ค้ำฯ ยังต้องรับผิดชอบ (ไม่รวม ม.๑๕๕,๑๖๔)
 - ม.๓๐๗ นำ ม.๖๘๑ ใช้กับจำนองด้วยโดยอนุโลม
 - สำคัญผิดตาม ม.๖๘๑ ๖๔ หมายถึง ม.๑๕๗ (ไม่ใช่ ม.๑๕๖ ที่โมฆะ)
 - ถือเอาความรู้หรือไม่รู้ของผู้ค้ำฯ ขณะทำสัญญาค้ำฯ เป็นสำคัญ
 - ผู้ค้ำฯ บอกกล่าวโมฆะกรรมของสัญญาหนี้ประณานไม่ได้ (เทียบ ฎ.๑๑๘/๑๕)
 - ถ้า จน.หรือผู้ค้ำฯ เป็นฝ่ายสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถ ไม่อยู่ในบังคับวรรค ๔
 - ถ้าผู้ค้ำฯ ทำ สัญ.ค้ำฯ โดยสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถ ผู้ค้ำฯ ยกขึ้นต่อสู้ได้
 - กรณีหนี้ประณานเป็นโมฆะกรรมเพราะ จน.ทำนิติกรรมโดยถูกฉ้อฉลหรือ ข่มขู่ตาม ม.๑๕๕, ๑๖๔ แม้ผู้ค้ำฯ จะรู้เหตุนี้ในขณะเข้าทำ สัญ.ค้ำฯ เมื่อต่อมา จน.บอกกล่าวนิติกรรมที่ก่อหนี้ประณาน ผู้ค้ำฯ ยกข้อต่อสู้ให้หลุดพ้นความรับผิดชอบได้

(๒) ม.๖๘๑ ว.๔

หากขณะทำสัญญาค้ำประกันหรือสัญญาจำนอง
 ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
รู้เหตุที่ลูกหนี้สำคัญผิดในคุณสมบัติหรือรู้ว่าลูกหนี้
เป็นผู้ไร้ความสามารถในหนี้ประณานในขณะเข้า
ทำสัญญาผูกพันตน แม้ต่อมาหนี้ประณานที่เป็น
 โมฆะกรรมดังกล่าวมีการบอกกล่าวแล้ว
 ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
 ยังต้องรับผิดชอบตาม ม.๖๘๑ ว.๔
 แต่ถ้าเป็นกรณีเจ้าหนี้หรือผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนอง
 ประกันหนี้ของบุคคลอื่นเป็นฝ่ายสำคัญผิดหรือเป็น
 ผู้ไร้ความสามารถไม่ใช้กรณีตาม ม.๖๘๑ ว.๔

(๒) ม.๖๘๑ ว.๔

เช่น นายแดงให้นายดำผู้ไร้ความสามารถกู้ยืมเงิน
 โดยมีนายขาวเป็นผู้ค้ำประกันและนายเขียวทำสัญญา
 จำนองประกันหนี้ดังกล่าวทั้งที่นายขาวและนายเขียว
ทราบคืออยู่ตั้งแต่ขณะทำสัญญาค้ำประกันและสัญญา
จำนองแล้วว่านายดำเป็นผู้ไร้ความสามารถ แม้ต่อมา
 มีการบอกกล่าวนิติกรรมการกู้ยืมดังกล่าวไปแล้ว
 นายขาวและนายเขียวก็ยังคงรับผิดชอบในหนี้เงินดังกล่าว
 หากนายดำไม่คืนเงินให้แก่นายแดง เป็นต้น

สัญญาคำประกัน ต้องการหลักฐาน เพียงใดในการฟ้องคดี

- หลักฐานการฟ้อง (ม.๖๘๐ วรรค ๒ ไม่ไว้แบบ)
- ศาลจะด้วยวาจาสมบูรณ์แต่ฟ้องไม่ได้
- ไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อเจ้าหนี้ (ฎ.๕๒๓๓/๓๑(นิติ ๔๕), ๑๒๗๔-๕/๔๔)
- จดหมายบอกสาร ๒ ฉบับประกอบกันได้ (ฎ.๗๑๐๓/๓๕, ๓๗๔๗/๔๑)
- ระวางกรณีขายสินค้ามือ ม.๕ วรรค ๒ (นิติ ๔๑)
- ฎ.๕๒/๑๓ หนังสือขอผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้มีข้อความในตอนท้ายว่า “ข้าพเจ้า (ระบุชื่อ) ขอรับรองการชำระเงินของ ช. (ลูกหนี้) ตามข้อความข้างต้นทุกประการ” แล้วลงชื่อกับภริยาของ “ผู้รับรอง” ท้ายข้อความดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็น สัญญาคำประกัน เพราะไม่มีข้อความที่จะให้ความหมายไปได้ว่าเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้แล้วคนจะยอมชำระแทน

(๓) ม.๖๘๐ วรรค ๒

สัญญาคำประกันต้องการเพียงหลักฐานในการฟ้องซึ่งใช้หลักเกณฑ์
ในการทำนองเดียวกับหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินตามมาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง
จะทำในเอกสารอะไรก็ได้หรือจะทำขึ้นหลายฉบับก็ได้ แต่ต้องมีข้อความ
ทำนองว่า “คำประกันหนี้ของลูกหนี้” หรือ “เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้แล้ว
คนจะยอมชำระแทน” และลงลายมือชื่อในฐานะผู้คำประกัน แต่เจ้าหนี้
ไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อในสัญญาคำประกันก็ได้ (ทั้งนี้ข้อความในสัญญาคำ
ประกันต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสองและวรรคสาม)

ฎ.๒๐๒๕/๔๑ ข้อความในเอกสารซึ่งมีความหมายว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓
ขอรับรองจำเลยที่ ๑ ว่ามีฐานะสมควรที่จะเป็นผู้จำหน่ายสินค้าของโจทก์ได้
ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จะชำระแทนนั้น เป็นเอกสาร
ที่แสดงว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑

ฎ.๓๘๔๗/๔๑ คำว่าหลักฐานเป็นหนังสือที่จะรับฟังเป็นหลักฐานแห่ง
การคำประกันตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๘๐ วรรคสอง กฎหมายไม่ได้กำหนดให้
ต้องมีข้อความบรรจุอยู่ในเอกสารฉบับเดียวกัน อาจเป็นข้อความที่รวบรวม
จากเอกสารหลายฉบับที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้

ฎ.๓๑๑/๓๗ เอกสารที่ทำขึ้นใช้ซื้อขายแสดงว่าเป็นหนังสือสัญญาคำประกันและ
ข้อความต่อมากระบวนในรายละเอียดให้เป็นที่น่าพอใจได้ว่า จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้คำประกัน
ที่ลงชื่อไว้ในเอกสารดังกล่าว ขอรับรองการเข้ามาทำงานของจำเลยที่ ๑ ในกรณีที่จำเลย
ที่ ๑ ยกยอหรือทุจริตเงินของโจทก์ ให้โจทก์ดำเนินการตามกฎหมายแก่จำเลยที่ ๑ และ
จำเลยที่ ๒ ได้ทันที ดังนั้นเป็นกรณีที่จำเลยที่ ๒ ได้คำประกันความเสียหายที่จะเกิดจาก
การทำงานของจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ทำหลักฐานการคำประกันเป็นหนังสือให้ไว้
แก่โจทก์ แม้จะไม่มีความในเอกสารดังกล่าวระบุว่า จำเลยที่ ๒ ยอมผูกพันตนรับผิดชอบ
ต่อโจทก์เพื่อชำระหนี้เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ ก็ไม่ทำให้ความรับผิดชอบในฐานะ
ผู้คำประกันของจำเลยที่ ๒ ที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไป

ฎ.๓๑๒๑/๓๕ สัญญาประกันยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒
ลงชื่อไว้สองแห่งคือในช่องหน้าคำว่า พยาน และหน้าคำว่าผู้คำประกัน แสดงว่าจำเลย
ที่ ๒ มีเจตนาลงชื่อทั้งในฐานะเป็นพยานและในฐานะเป็นผู้คำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑
ที่มีต่อโจทก์ตาม สัญญาประกันยอมความ โดยแสดงฐานะด้วยคำว่าผู้คำประกันต่อ
จากลายมือชื่อจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้คำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑

ฎ.๗๓๖๖/๔๐ จำเลยที่ ๒ ได้ลงลายมือชื่อไว้ในกระดาษแผ่นเดียวกันแต่อยู่คนละหน้า
ต่อจากหนังสือสัญญากู้ยืมที่เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ
ผู้ยืมคือจำเลยที่ ๑ เป็นสำคัญ ข้อความดังกล่าวอ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจำเลยที่ ๒ เป็น
ผู้คำประกันกู้ยืมเงินของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นหลักฐานแห่งการคำประกันตาม ม.๖๘๐ วรรค ๒
โจทก์ฟ้องร้องบังคับคดีได้ (ฎ.๒๐๕๓/๖๐)

สัญญาค้ำประกัน มีการรอกข้อความ ภายหลังบังคับได้หรือไม่

ถ้าผู้ให้กู้รอกตัวเอกสารหลังตามจริงใช้บังคับได้ค่านั้น

ญ.๕๖๘๕/๔๘ หนังสือสัญญากู้เงินมีการรอกข้อความว่าจำนวนที่ ๑ ได้กู้เงินจาก ๔๐๐,๐๐๐ บาท และหนังสือสัญญาค้ำประกันมีการรอกข้อความว่าจำนวนที่ ๒ ค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ อันเป็นการรอกข้อความที่มีมูลหนี้กันจริงแม้จะเป็นการรอกข้อความภายหลังที่จำนวนทั้งสองลงลายมือชื่อในสัญญากู้เงินและสัญญาค้ำประกันแล้ว ก็ไม่ทำให้หนังสือสัญญากู้เงินและหนังสือสัญญาค้ำประกันเป็นเอกสารปลอม หนังสือสัญญาทั้งสองฉบับจึงมีผลผูกพันโจทก์กับจำเลยทั้งสอง (เนค๖๕)

ญ.๕๖๘๕/๔๐ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ลงลายมือชื่อไว้โดยเอกสารสัญญาพิพาทยังมิมีการรอกข้อความและจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ขอกู้ยืมจากโจทก์เป็นจำนวนเงินเพียง ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ปรากฏว่าสัญญาดังกล่าวกลับมีการรอกข้อความว่าจำนวนที่ ๑ ที่ ๒ กู้ยืมเงินจากโจทก์เป็นจำนวน ๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นการรอกข้อความลงในสัญญาซึ่งจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ เพียงแต่ลงลายมือชื่อไว้คิดไปจากความจริงโดยจำเลยทั้งสองมิได้รู้เห็นยินยอมด้วย สัญญาพิพาทจึงเป็นเอกสารปลอมและสัญญาค้ำประกันที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๔ ลงลายมือชื่อไว้แล้วมิมีการรอกข้อความว่าเป็นการค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑ จำนวนเงิน ๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดไปจากความเป็นจริงโดยจำเลยที่ ๑ ที่ ๔ มิได้รู้เห็นยินยอมด้วย จึงเป็นเอกสารปลอมเช่นกัน ถือได้ว่าการกู้ยืมเงินและการค้ำประกัน คดีนี้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องบังคับตามสัญญาและสัญญาค้ำประกันดังกล่าว

สัญญาค้ำประกันต้อง ระบุถึงหนี้ประธาน เพียงใด

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

กรณีที่หนี้ประธานไม่ใช่หนี้ในอนาคตหรือไม่ใช่หนี้มีเงื่อนไข
สัญญาค้ำประกันก็ระบุเพียงหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้งก็พอตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม เช่น ข้าพเจ้าตกลงยอมค้ำประกันหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ระหว่างนายแดงผู้ให้กู้กับนายดำผู้กู้ ฉบับลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้น
หากระบุไม่ชัดแจ้งตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม จะทำให้สัญญาค้ำประกันตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕/๑
ผู้ค้ำประกันจะรู้ว่าคุณต้องรับผิดชอบหนี้ใดบ้าง สมควรที่ตนจะเข้าค้ำประกันหนี้ทุกหนี้หรือไม่ (ญ.๑๗๙๗/๔๕)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

การที่ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ที่ไม่ใช่หนี้ในอนาคค
ท้ายสัญญาประธานน่าจะพอถือได้ว่าชัดแจ้งตามมาตรา ๖๘๑ ว.๓ แล้ว (ญ.๓๑๒๑/๓๕)
ญ.๓๑๒๑/๓๕ สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒ ลงชื่อไว้สองแห่งคือในช่องหน้าคำว่า พยาน และหน้าคำว่า ผู้ค้ำประกัน แสดงว่าจำเลยที่ ๒ มีเจตนาลงชื่อทั้งในฐานะเป็นพยานและในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑ ที่มีต่อโจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยแสดงฐานะด้วยคำว่า ผู้ค้ำประกัน ต่อจากลายมือชื่อจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ญ.๒๘๖/๕๘ จำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์ ซึ่งตามสัญญาค้ำประกันระบุว่าเป็นการค้ำประกันการซื้อขายตามสัญญา เมื่อสัญญาค้ำประกันมีได้มีข้อความว่าเป็นการค้ำประกันการซื้อขายสินค้าเฉพาะที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่สัญญาค้ำประกันมีผลใช้บังคับเท่านั้น ความรับผิดตามสัญญาค้ำประกันจึงต้องรวมถึงหนี้ตามสัญญาซื้อขายเม็ดเงินที่เกิดขึ้นก่อนมีการทำสัญญาค้ำประกันด้วย (เทียบ ฎ.๑๘๘๒/๖๔)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ญ.๑๕๕/๔๕ สัญญาค้ำประกันมิได้ระบุรายละเอียดว่าจำเลยที่ ๒ ค้ำประกันหนี้คราวใด (จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินโจทก์ไปหลายครั้ง) และมีจำนวนเงินเท่าใดที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบ จึงเป็นเอกสารไม่สมบูรณ์และไม่อาจอนุมานได้ว่าผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบในจำนวนหนี้เท่าใด จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันต่อโจทก์ตามฟ้อง

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

แต่ถ้าหนี้ประธานเป็นหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข เช่น ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี เป็นต้น (ฎ.๓๔๒๘/๔๒) ซึ่งปัจจุบันตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสองกำหนดให้สัญญาค้ำประกันต้องระบุทั้งวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน แต่ในส่วนระยะเวลาหากเป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวตามมาตรา ๖๘๕ จะไม่ระบุระยะเวลาก็ได้

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ในกรณีหนี้ประธานเป็นหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข หากสัญญาค้ำประกันระบุแตกต่างหรือไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง จะทำให้สัญญาค้ำประกันตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕/๑ ซึ่งในกรณีนี้เป็นหลักกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่และมีความเคร่งครัดเกี่ยวกับรายละเอียดในสัญญาค้ำประกัน ต่างจากเดิมที่ไม่ได้ข้อกำหนดเคร่งครัดเช่นนี้ยังบังคับได้ ดังนั้น ต้องระวังเวลาอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาที่กล่าวถึงการค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้ในภายหลัง ต้องอย่าลืมว่าในปัจจุบันหากสัญญาค้ำประกันมีข้อความที่แตกต่างหรือไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง จะทำให้ตกเป็นโมฆะในส่วนการค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขไปแล้ว

ฎ.๔๓๐๘/๖๕ เมื่อหนังสือสัญญาค้ำประกันทำขึ้นภายหลัง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) มีผลใช้บังคับ จึงต้องนำ ม.๖๘๑ และ ๖๘๕/๑ ที่แก้ไขมาใช้บังคับ คดีนี้ มูลหนี้ตามคำฟ้องเกิดขึ้นภายหลังการทำสัญญาค้ำประกัน กรณีจึงเป็นการประกันมูลหนี้ที่อาจสมบูรณ์ได้ในอนาคต... เมื่อสัญญาค้ำประกันระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๓ มิได้ระบุจำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน สัญญาค้ำประกันดังกล่าวจึงเป็นบรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจาก ม.๖๘๑ ว.๒ ตกเป็นโมฆะตาม ม.๖๘๕/๑ จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันต่อโจทก์

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ถ้ามีหนี้หลายมูลหนี้ บางมูลหนี้สัญญาค้ำประกันระบุชัดเจนตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม แต่บางมูลหนี้ระบุไม่ชัดเจนหรือในส่วนหนี้ในอนาคตสัญญาค้ำประกันกลับระบุแตกต่างหรือไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง เฉพาะข้อตกลงในการค้ำประกันหนี้ที่ไม่ชัดเจนหรือหนี้ในอนาคตก็น่าจะตก แต่ข้อตกลงในส่วนการค้ำประกันหนี้ที่มีอยู่แล้วและชัดเจนก็สมบูรณ์ (เทียบ เนติ ๖๒ และ เทียบ ฎ.๑๐๒๓/๒๕๔๘)

- หนี้ในอนาคต เช่น ค่าฯ ฌ.ณ.บ.ก.เงินเกินบัญชี, ค่าความเสียหาย
ที่อาจเกิดขึ้นจากลูกจ้างในการเข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ฯ

- ผู้ค่าฯ จะได้ว่าตนต้องรับผิดชอบเพียงใดสมควรที่ตนจะ
เข้าค่าฯ หนี้หรือไม่ (คือ รับผิดชอบมีขอบเขต รับผิดชอบ
จำนวนที่ระบุไว้ รับผิดชอบในระยะเวลาที่กำหนด)

- การจ้างงจ้างเป็นประกันหนี้ที่มีอยู่แล้วหรือหนี้ในอนาคตได้
ตาม ม.๗๐๓ ประกอบ ม.๖๘๑ (นค. ๖๒) (เทียบ ฎ.๕๕๒๕/๕๕)

 (๕) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๓๔๒๕/๕๒ มาตรา ๗๐๓ บัญญัติว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค่าประกัน
นั้น ท่านให้ใช้ได้ในการจ้างงจ้าง อนุโลมตามควร ดังนั้น สัญญาจ้างซึ่งเป็นหนี้อุปถัมภ์
จึงสามารถประกันหนี้เงินเกินบัญชีซึ่งเป็นหนี้ในอนาคตได้

ฎ.๕๕๒๕/๕๕ ตามมาตรา ๗๐๓ ประกอบมาตรา ๖๘๑ การจ้างงจ้างเพื่อประกันหนี้
ในอนาคตสามารถกระทำได้ดังนั้น แม้จำนวนที่ ๒ จะทำสัญญาจ้างไว้ก่อนที่จะเกิด
มูลหนี้ตามสัญญาจ้างเงินซึ่งเป็นมูลหนี้ประจักษ์ สัญญาจ้างงจ้างย่อมมีผลสมบูรณ์

สัญญาค่าประกันบุคคลเข้าทำงานที่มีเจตนาค่าประกันตลอดระยะเวลาที่บุคคลนั้น
ทำงานถือเป็นสัญญาค่าประกันหนี้ในอนาคต (ฎ.๘๘๕๖/๕๕) ตาม ม.๖๘๑ ว.๒

แต่ผู้ค่าประกันจะมีขอบเขตความรับผิดชอบเพียงใดเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งหรือ
หน้าที่ในการทำงานต้องแล้วแต่สัญญาค่าประกันเขียนให้ครอบคลุมหรือไม่เพียงใด
และที่สำคัญการค่าประกันหนี้ในอนาคตในปัจจุบันสัญญาค่าประกันต้องระบุให้ครบ
ตาม ม.๖๘๑ ว.๒ หากสัญญาค่าประกันระบุแตกต่างหรือไม่ครบตาม ม.๖๘๑ ว.๒
จะทำให้สัญญาค่าประกันหนี้ในอนาคตตกเป็นโมฆะ ตาม ม.๖๘๕/๑

แนวฎีกาที่ ๕.ญ.ค่าฯ ระบุตำแหน่งหน้าที่ของลูกจ้างที่เข้าค่าฯ
แต่ลูกจ้างทำการนอกเหนือไปจากตำแหน่งหน้าที่ของลูกจ้าง

- ค่าฯ ลูกจ้างตำแหน่งหัวหน้าช่างเครื่องไฟฟ้า แต่ลูกจ้างขับรถ
นำช่างไปขนรถผู้อื่น ผู้ค่าฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๓๓๓/๓๑/๓๓(ป))

- ค่าฯ ลูกจ้าง หน้าที่ พนง.ขับรถ แต่ลูกจ้างนำใบเบิกค่ารักษา
พยาบาลซึ่งเป็นเอกสารปลอมไปขอเบิกเงิน ผู้ค่าฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ
(ฎ.๑๔๘๓/๒๓)

- ค่าฯ ลูกจ้าง หน้าที่ พนง.ขายตัวและติดยา แต่ลูกจ้างขับรถ
โดยสารไปขนผู้อื่น ผู้ค่าฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๒๓๓/๒๓)

- ค่าฯ จำนวนที่ ๑ เข้าทำงานเป็น ปรก. ธนาคาร แต่จำนวนที่ ๑
ไปหลอกเงินลูกจ้างธนาคาร ผู้ค่าฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๕๓๒๐/๓๓)

- ค่าฯ สม.เข้าทำงานครั้งแรก เมื่อ สม.เลิกทำงาน ๕.ญ.ค่าฯ ล้มผล
ต่อมา สม.เข้าทำงานใหม่ ผู้ค่าฯ เดิมไม่ผูกพัน (ฎ.๑๓๓๕/๔๐)

ฎ.๕๐๑/๔๘ จำนวนค่าประกัน ข. ในขณะที่ ข. มีตำแหน่งผู้ช่วยจัดซื้อสินค้า
ไม่เกี่ยวกับการขายสินค้าของโจทก์ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตัวเงินจากการขายสินค้า
ซึ่งตามสภาพงานจะต้องมีทั้งสินค้าใหม่ ๆ เงินที่ขายสินค้าหมุนเวียนผ่านมือไป
อันมีลักษณะการทำงานแตกต่างไปจากการช่วยจัดซื้อสินค้าอย่างสิ้นเชิง งาน
ตำแหน่งพนักงานขายสินค้าจึงถือได้ว่าอยู่นอกเหนือเจตนาและความมุ่งหมาย
จะผูกพันตนของจำเลยตามสัญญาค่าประกันในขณะที่เข้าทำสัญญาค่าประกัน
การที่ ข. ได้ทำความเสียหายแก่โจทก์จะอยู่ในตำแหน่งพนักงานขายสินค้า
ของโจทก์ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบสัญญาค่าประกันต่อโจทก์ (ฎ.๖๓๓๓/๔๓)

ฎ.๖๐๒๐/๕๐ เดิมโจทก์จ้างจำเลยที่ ๑ ในตำแหน่งพนักงานเงินเชื่อ มีจำนวนที่ ๒ และที่ ๓ ค่าประกัน
การทำงาน ต่อมาโจทก์ได้ทำสัญญาจ้างจำเลยที่ ๑ ใหม่ในตำแหน่งผู้จัดการ โดยมีจำนวนที่ ๔ จำนวน
ที่เดิมเป็นประกันการทำงาน อันเป็นการตกลงทำสัญญาจ้างกันใหม่ในตำแหน่งงานใหม่ที่มีความ
รับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นโดยไม่ปรากฏว่า จำนวนที่ ๒ และที่ ๓ ได้รู้เห็นให้ความยินยอมด้วย อีกทั้งตาม
สัญญาจ้างฉบับใหม่ก็มิได้ระบุไว้ที่ในส่วนที่จำนวนที่ ๔ จำนวนเป็นประกันการทำงานของจำนวนที่ ๑
ไว้แต่โจทก์นั้นเป็นการประกันเพิ่มเติมจากที่จำนวนที่ ๒ และที่ ๓ ค่าประกันไว้เดิม อันเป็นข้อเท็จจริง
ที่แสดงเจตนาของโจทก์และจำนวนที่ ๑ ที่ให้รับกับตามสัญญาจ้างใหม่ และเป็นผลทำให้สัญญาจ้างจำนวน
ที่ ๑ ในตำแหน่งพนักงานเงินเชื่อเดิมและสัญญาค่าประกันเดิมที่จำนวนที่ ๒ และที่ ๓ กระทำผูกพันไว้กับ
โจทก์สิ้นสุดลงไปแล้ว ดังนั้น เมื่อจำนวนที่ ๑ ไม่ให้ความเสียหายในขณะทำหน้าที่ผู้จัดการของโจทก์ตาม
สัญญาจ้างใหม่ จำนวนที่ ๒ และที่ ๓ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามฟ้อง (นค. ๖๓) (ฎ.๕๕๕๐/๕๓)

ปัจจุบันคำฯ หนีในอนาคตต้องระวังว่าจะขัด ม.๖๘๑ ว.๒ หรือไม่
 ฎ.๕๘๓ - ๘/๕๒ จำเลยที่ ๔ มีเจตนาค้าประกันโจทก์
 ในการที่โจทก์สมัครเข้าทำงานกับจำเลยที่ ๑ และยินยอม
 ค้าประกันโจทก์ไม่ว่าจะทำงานกับจำเลยที่ ๑ ในหน้าที่
 หรือตำแหน่งงานใด จึงเป็นการทำสัญญาค้าประกันหนี
 ในอนาคตซึ่งกฎหมายอนุญาตให้มีการประกันได้ ดังนั้น
 เมื่อจำเลยที่ ๑ รับโจทก์เข้าทำงานและต่อมาโจทก์ได้ก่อ
 ความเสียหายขึ้น จำเลยที่ ๔ จึงต้องรับผิดชอบจำเลยที่ ๑
 ตามสัญญาค้าประกัน (ฎ.๑๖๘๐๔/๕๕, ๑๓๕๖๓/๕๘,
 ๘๘๕๖/๕๕)

ฎ.๑๖๘๐๔/๕๑ สัญญาค้าประกันรับรองความเสียหายที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำไว้กับ
 โจทก์ ระบุว่า ข้าพเจ้าจึงตกลงยินยอมเข้าเป็นผู้ค้าประกันรับรองความเสียหาย... และ
 ข้อ ๑ ระบุว่า ในระหว่างเวลาที่บุคคลที่ข้าพเจ้าค้าประกันปฏิบัติงานอยู่... ตามสัญญาว่า
 จ้างหรือสัญญาแห่งผู้ขาย... หรือตำแหน่งหน้าที่การงานที่บริษัทฯ รับไว้กับฉันฉัน
 หรือในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เปลี่ยนไปในภายหลัง หากบุคคลที่ข้าพเจ้าค้าประกัน
 ได้กระทำ... เป็นเหตุให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหาย... ถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ย่อม
 ผิดพันเพื่อระงับหนี้ที่จำเลยที่ ๑ ก่อให้เกิดความเสียหายสำหรับตำแหน่งที่ระบุไว้และที่
 เปลี่ยนไปในอนาคต ซึ่งความเสียหายเกิดขึ้นขณะจำเลยที่ ๑ ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ
 ร้าน แม้ตำแหน่งจะสูงขึ้นและมีความรับผิดชอบมากขึ้น แต่ไม่ได้อยู่นอกเหนือความตกลง
 ของสัญญา ประกอบกับยังคงมีหน้าที่ในการขายสินค้าและเก็บเงินค่าสินค้าส่งโจทก์
 จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบความเสียหายที่จำเลยที่ ๑ ก่อขึ้นตามสัญญา

**สัญญาการค้าประกัน
 ล้มถึงต้นเงิน
 และดอกเบี้ย
 เพียงใด**

 (๕) ม.๖๘๓
 - ถ้าสัญญาการค้าประกันระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้าประกันไว้โดยชัดแจ้งแล้ว
 หรือกรณีการค้าประกันหนีในอนาคตหรือหนีมีเงื่อนไขสัญญาการค้าประกัน
 ระบุลักษณะของมูลหนี้ วัตถุประสงค์และระยะเวลาในการก่อหนี้ไว้แล้ว
 และระบุจำนวนเงินที่ค้าประกันไว้โดยชัดแจ้ง เช่น รับผิดในวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐
 บาท กรณีนี้ต้องรับผิดชอบตามจำนวนวงเงินที่ระบุไว้แต่ไม่เกินหนี้ประธาน
 และยังต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยจากต้นเงินดังกล่าวด้วย (เทียบ ฎ.๓๖๘๘/๓๓)
 - ถ้าสัญญาการค้าประกันระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้าประกันไว้โดยชัดแจ้งแล้ว
 แต่ไม่ระบุวงเงินที่ค้าประกันไว้และเป็นกรณีที่ไม่ใช่การค้าประกันหนี
 ในอนาคตหรือหนีมีเงื่อนไข เห็นว่าต้องรับผิดชอบต้นเงินเต็มตามจำนวนหนี้
 ที่ค้าประกันและยังต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยจากต้นเงินเต็มจำนวนดังกล่าวด้วย

 (๕) ม.๖๘๓
 ฎ.๓๐๒/๔๕ แม้สัญญาการค้าประกันดังกล่าว
 อันเป็นสัญญาหรือหนี้คู่กรณีจะมีได้กำหนด
 อัตราดอกเบี้ยไว้ ก็ต้องถืออัตราดอกเบี้ยตาม
 ที่ระบุไว้ในสัญญาหรือหนี้ประธาน

 (๕) ม.๖๘๓
 แต่ถ้าสัญญาการค้าประกันระบุจำกัดจำนวนไว้ชัดเจน
 เช่น ยอมการค้าประกันต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้ง
 คู่กรณีแห่งหนี้ทั้งสิ้นตามสินเชื่อดังกล่าวให้แก่
 ธนาคารไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือจำกัดเวลา
 การค้าประกันไว้ (เทียบ ฎ.๘๐๔๔/๕๕) ก็รับผิดชอบ
 ตามที่จำกัดไว้นั้น (เทียบ ฎ.๓๐๘๑/๔๕)

(๕) ม.๖๘๓

ฎ.๓๓๔๗/๒๕ หนังสือสัญญาค้ำประกันมีข้อความว่า ผู้ค้ำประกันตกลงยินยอมชำระหนี้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้งอุปกรณ์แห่งหนี้ทั้งอันตามสันเขื่อดังกล่าวให้แก่ธนาคารเป็นจำนวนไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการค้ำประกันอย่างจำกัดจำนวน เมื่อรวมต้นเงิน ดอกเบี้ยและอุปกรณ์แห่งหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท อย่างไรก็ตามหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้เงิน จำเลยที่ ๓ (ผู้ค้ำประกัน) ต้องชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ในระหว่างคดีตาม ม.๒๒๔ว.๑ (นิติ๕๖) (ปัจจุบันในส่วนดอกเบี้ยต้องระวาง ม.๖๘๖ ด้วย)

(๕) ม.๖๘๔

ผู้ค้ำฯ ย่อมรับผิดชอบเพื่อค่าฤชาธรรมเนียมความ (ม.๖๘๔) หมายถึงค่าฤชาธรรมเนียมที่ ตน ต้องใช้แก่ จน ตามคำพิพากษาในกรณีที่ จน ฟ้อง ตน เพียงคนเดียว ถ้า จน ไม่ได้รับชำระหนี้รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียม ผู้ค้ำฯ ต้องรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวตาม ม.๖๘๔ เว้นแต่โจทก์ฟ้องคดีโดยมิได้เรียกผู้ค้ำฯ ชำระหนี้ก่อน ฎ.๒๗๑๘/๑๕ การที่ศาลอุทธรณ์ให้จำเลยที่ ๒ (ผู้ค้ำฯ) ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ในฐานะที่จำเลยที่ ๒ เป็นผู้แพ้คดีแก่โจทก์ตาม ป.วิ.พ.ม.๑๖๑ หากกรณีใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยที่ ๑ (จน) อันจะอ้างเหตุไม่ทวนถามตาม ป.พ.พ. ม. ๖๘๔ ขึ้นเป็นข้อยกเว้นความรับผิดชอบ

(๖) ม.๖๘๕/๑

ม.๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจาก ม.๖๘๑ ว.๑ ว.๒ และ ว.๓ ม.๖๘๖ ม.๖๘๔ ม.๖๘๘ และ ม.๖๘๕ เป็นโมฆะ (นิติ ๗๘)

ค้ำฯ

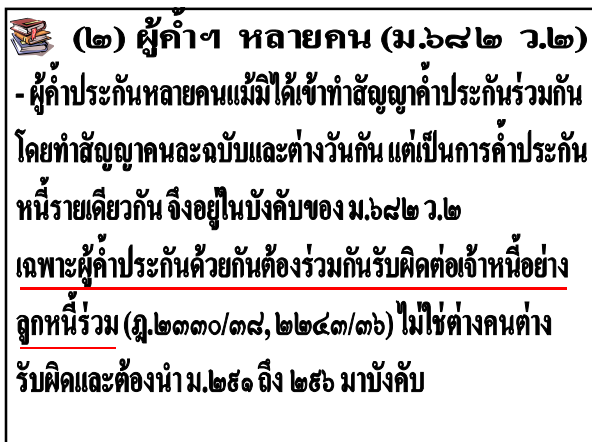
๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำฯ ชำระหนี้) (ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๘๖)
๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ (ม.๖๘๗ - ๗๐๑)

ค้ำฯ

๑. บททั่วไป (อะไรและเพียงใด)
 - ๑) ขอบเขตการค้ำฯ (ม.๖๘๐ - ๖๘๑/๑, ๖๘๓ - ๖๘๔, ๖๘๕/๑)
 - ๒) ผู้รับเงื่อนไขผู้ค้ำฯ หลายคน (ม.๖๘๒)
 - ๓) ลูกหนี้รับผิดชอบส่วนที่เหลือ (ม.๖๘๕)

ผู้ค้ำประกันหลายคน
รับผิดชอบอย่างไร

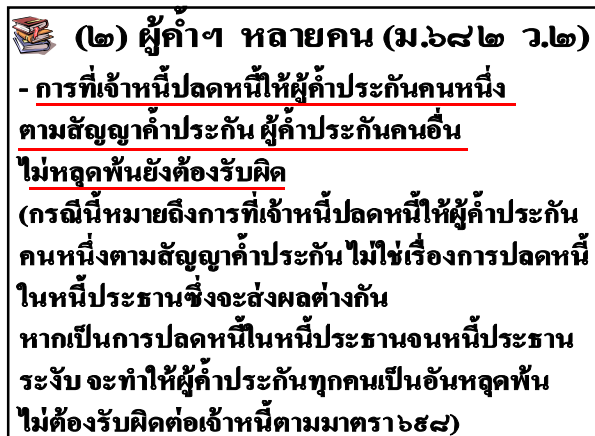
ฎ.๑๖๒๘/๖๔ จำเลยทั้งสามต่างฝ่าย
ต่างยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันใน
หนี้กู้ยืมของผู้ตายที่มีต่อโจทก์
จำเลยทั้งสามจึงมีความรับผิดชอบอย่าง
ลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับ
ค้ำประกันร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒
(ฎ.๘๘๘๑/๖๘)

แดง กู้ ขาว ต่อมาเขียว
๒ ล้าน ๑ ล้าน ๑ ล้าน
ม.๖๘๒ ๖.๒

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๐ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... นายเขียวและนายขาวเป็นผู้ดำเนินการทำระหนังกู้ยืมเงิน แม้ได้เข้าทำสัญญาค้ำประกันร่วมกัน โดยทำสัญญาคนละฉบับและต่างวันกัน (นายแดงทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินยืมค่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายขาวทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันต่อมา นายเขียวทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท) แต่เป็นการค้ำประกันหนี้รายเดียวกัน จึงอยู่ในบังคับของ ป.พ.มาตรา ๖๕๒ วรรคสอง นายเขียวและนายขาวจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันในวงเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ฎ.๒๓๓๐/๒๕๓๕) ไม่ใช่ต่างคนต่างรับผิดชอบ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท...

ผู้ค้าประกันหลายคน
 เจ้าหนี้ปลดหนี้ให้
 ผู้ค้าประกันคนหนึ่ง
 ตามสัญญาค้ำประกัน
 ผลเป็นอย่างไร

ฎ.๓๕/๖๑ เมื่อได้ความว่า ทั้งจำเลยที่ ๒ และ บ. ต่างทำสัญญาค้ำประกันหนี้ รายเดียวกันย่อมต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน ตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง เมื่อ บ. บัญญัติในลักษณะค้ำประกันมิได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกันที่ได้ ค้ำประกันร่วมกัน แต่ต้องรับผิดชอบร่วมกันดังกล่าวไว้จึงต้องใช้หลักทั่วไป ตาม มาตรา ๒๒๕, ๒๕๓ และ ๒๕๖ แม้โจทก์จะยอมรับการชำระหนี้และปลดหนี้ให้ บ. คงเป็นประโยชน์แก่โจทก์เพียงเท่าส่วนของ บ. ชำระให้โจทก์และที่ปลดไป จึงทำให้โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิไล่เบี้ยจากจำเลยที่ ๒ ในส่วนที่ปลดไปได้เท่านั้น หาทำให้จำเลยที่ ๒ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในส่วนที่เหลือไม่(ฎ.๗๕๖๘/๖๒)

ฎ.๑๒๓๔/๕๘ การที่ลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษาซึ่งเป็น ผู้ค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้ชั้นต้นร่วมกับจำเลยในคดีนี้ ชำระหนี้บางส่วนให้แก่เจ้าหนี้และเจ้าหนี้มีหนังสือปลด ภาระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษารายนั้น แล้วก็ตาม หนังสือดังกล่าวเป็นเพียงการแสดงเจตนาของเจ้าหนี้ว่า ไม่ประสงค์ที่จะเรียกให้ลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษารายนั้น ชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่เจ้าหนี้จนสิ้นเชิง ตาม ม.๒๕๑ เท่านั้น ไม่มีผลทำให้จำเลยในคดีนี้ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมตาม คำพิพากษาหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในส่วนที่เหลือภายหลัง หักชำระหนี้แต่อย่างใดเพราะหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ชำระ โดยสิ้นเชิง จำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระหนี้ส่วนที่เหลือแก่เจ้าหนี้ (เนติ ๗๐) (ฎ.๓๖๗/๑๑, ๓๑๕/๖๑, ๒๕๕๗/๖๒, ๗๕๖๘/๖๒)

เนติ ๗๐

คำ

หนี้ถึงกำหนด
 ชำระชำระหนี้ให้ค่า ๖๐๐,๐๐๐ บาท
 ค่าทำหนังสือปลดหนี้ให้ชาว

แดง กู	ชาว	ต่อมาเขียว
๒ ล้าน	๑ ล้าน	๑ ล้าน

ข้อสอบนิติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๐ ข้อ ๕ รางคอบ... นายเขียวและนายขาวเป็นผู้ค้ำประกัน การชำระหนี้กู้ยืมเงิน แม้มิได้เข้าทำสัญญาค้ำประกันร่วมกัน โดยทำสัญญาคนละฉบับและ ต่างวันกัน แต่เป็นการค้ำประกันหนี้รายเดียวกัน จึงอยู่ในบังคับของ ป.พ. มาตรา ๖๘๒ วรรคสอง นายเขียวและนายขาวจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบค้ำอย่างลูกหนี้ร่วมในวงเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ฎ.๒๓๓๐/๒๕๓๙) ไม่ใช่ต่างคนต่างรับผิดชอบและ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็น เงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท การที่นายขาวชำระหนี้ให้แก่มูลค่า ๖๐๐,๐๐๐ บาท แล้วนายขาวทำหนังสือ ปลดหนี้ให้นายขาว แสดงว่านายขาวไม่ประสงค์จะให้นายขาวชำระหนี้จนสิ้นเชิงตามมาตรา ๒๕๑ เท่านั้น นายเขียวยังต้องรับผิดชอบหนี้ที่เหลือ(ฎ.๑๒๓๔/๕๕๕๘) นายคำจึงมีสิทธิเรียกร้อง ให้นายเขียวชำระหนี้อีก ๔๐๐,๐๐๐ บาท...

ผู้ค้ำประกันคนหนึ่งชำระหนี้
 จะไล่เบี้ยผู้ค้ำประกันคนอื่น
 ได้เพียงใด

จน.

← ชาว ใช้หนี้แทน ๑ ล้าน

คำ กู	ชาว	เขียว
๑ ล้าน	๑ ล้าน	๑ ล้าน

 (๒) ผู้ค้าฯ หลายคน (ม.๖๘๒ ว.๒)
- ถ้าผู้ค้าประกันคนหนึ่งยอมชำระหนี้แก่เจ้าหนี้
ย่อมรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ได้เบี่ยเอาแก่
ผู้ค้าประกันอื่นได้ตามส่วนเท่าๆ กันตามมาตรา
๒๒๕ (๓) และ ๒๕๖ พร้อมดอกเบี้ยตามมาตรา
๒๒๔ วรรคหนึ่ง (ฎ.๓๑๒๕/๒๕๓๘)

ฎ.๓๐๒๘/๖๒ โจทก์และจำเลยที่ ๒ ต่างเป็นผู้ค้าประกันจำเลยที่ ๑ ต่อ
ธนาคาร ก. จึงเป็นกรณีที่บุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้าประกัน
จำเลยที่ ๑ ในหนี้รายเดียวกัน โจทก์กับจำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบ
ธนาคาร ก. อย่างลูกหนี้ร่วมกันตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง เมื่อโจทก์
เข้าใช้หนี้แก่ธนาคาร ก. แทนจำเลยที่ ๑ แล้ว โจทก์ย่อมรับช่วงสิทธิของ
ธนาคาร ก. ได้เบี่ยเอาแก่จำเลยที่ ๒ ได้ตามส่วนเท่า ๆ กันตามมาตรา
๒๒๕ (๓) และมาตรา ๒๕๖ (ฎ.๑๒๖๖/๕๓) (เนติ ๗๖)

ฎ.๕๐๓๕/๔๕ โจทก์กับจำเลยที่ ๒ และ ๓ ต่างเป็นผู้ค้าประกันหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ต่อบริษัทฯ อ. แม้วงเงินค้ำประกันจะไม่เท่ากัน โจทก์กับ
จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ก็ต้องรับผิดชอบบริษัทฯ อ. อย่างลูกหนี้ร่วมตาม
ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่บริษัทฯ อ. แทนจำเลยที่ ๑ ไปแล้ว
๔,๘๓๘,๕๖๗.๔๐ บาท โจทก์ย่อมรับช่วงสิทธิของบริษัทฯ อ. ได้เบี่ย
เอาแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้ตามส่วนเท่าๆ กัน ตาม ม. ๒๒๕(๓) และ
ม.๒๕๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ต้องรับผิดชอบโจทก์คนละ ๑,๖๑๒,๘๕๕.๘๐
บาท พร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันที่โจทก์จ่ายเงินให้แก่บริษัทฯ อ.
จนกว่าจะชำระเสร็จ (ฎ.๓๕๕/๐๘)

ฎ.๔๓๓๗/๖๔ โจทก์และจำเลยต่างเป็นผู้ค้าประกัน ป. ลูกหนี้
ต่อธนาคาร ก. จึงเป็นกรณีที่บุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็น
ผู้ค้าประกันในหนี้รายเดียวกัน โจทก์และจำเลยจึงต้องรับผิดชอบ
ธนาคาร ก. อย่างลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์เข้า
ใช้หนี้แก่ธนาคาร ก. แทน ป. แล้ว โจทก์ย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของ
ธนาคาร ก. ด้วยอำนาจกฎหมายได้เบี่ยเอาแก่จำเลยได้ตามส่วน
เท่า ๆ กัน ตาม ม.๒๒๕ (๓) และ ม.๒๕๖ โจทก์จึงมีสิทธิได้เบี่ยเอา
แก่จำเลยเพื่อต้นเงินและดอกเบี้ยทันทีที่ได้ชำระหนี้ หากไม่มีสิทธิ
คิดดอกเบี้ยเมื่อโจทก์ทวงถามและจำเลยผิดนัดชำระหนี้ไม่ (เนติ ๗๖)

 จน. ขาว ใช้หนี้แทน ๑ ล้าน

คำ ฎ	ขาว	เขียว
๑ ล้าน	ค้ำฯ	ค้ำฯ
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

ได้เบี่ยตาม ได้เบี่ยตาม
ม.๖๘๓, ๒๒๕(๓) ม.๒๒๕(๓), ๒๕๖

 จน. โจทก์ ใช้หนี้แทน ๔๐,๗๐๐ บาท

น. ฎ	โจทก์	จำเลย
๒๐,๐๐๐	ค้ำฯ	ค้ำฯ
ดอกเบี้ย		
๒๐,๗๐๐		

ต่อมา ทำ ส.ญ.ฎ
ระหว่างกัน ๔๐,๗๐๐ บาท

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปนี้จะส่งผลให้หนี้ตามลาภีไลเบียระงับไป
ฎ.๔๕๖/๗๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้ำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น
 ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ วรรค ๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วย่อมรับช่วงสิทธิ
 ของเจ้าหนี้ได้เบี่ยเอาแก่จำเลยได้ทั้งหนึ่งตาม ม.๒๒๕(๓) และ ๒๕๖ และยังมีสิทธิที่
 จะไลเบี่ยเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ วรรค ๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ
 ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์
 ๔๐,๐๐๐บาท ถือได้ว่าหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้
 หนี้ตามลาภีไลเบียแก่ น.ระงับไป และความรู้คิดของจำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้
 เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย สันนิษฐานไลเบี่ย(เนค๕๕)

กรณีมีทั้งผู้ค้ำประกันและ
 ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
 ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว
 จะไลเบี่ยผู้จำนองประกันหนี้
 ของบุคคลอื่นได้หรือไม่

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖

ธนาคาร ก.

โจทก์ ใช้หนี้แทน ๑ ล้าน

จำเลยที่ ๑	โจทก์	จำเลยที่ ๒
กู้ ๑ ล้าน	ค้ำฯ	จำนองที่ดิน
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

(๒) ผู้ค้ำฯ หลายคน (ม.๖๘๒ วรรค ๒)
 - ในกรณีของผู้จำนองประกันหนี้ของ
 บุคคลอื่นไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ วรรค ๒
 ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ
 - ผู้ค้ำฯ จะรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้บังคับ
 ทรัพย์จำนองที่ไม่ใช่ของลูกหนี้ชั้นต้น
 ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖)

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของคนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
 จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
 จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
 บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ
 ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
 ที่ ๑ ... ในกรณีของจำเลยที่ ๒ ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติ
 ให้นำ ม.๖๘๒ วรรค ๒ ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบ
 อย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่ว่ากรณีผู้ค้ำประกัน
 หลายคนยอมคนเข้าค้ำประกันหนี้รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดชอบอย่าง
 ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ วรรค ๒ อันจะทำให้โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้
 บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ (เนค ๗๖)
 (สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

เจ้าหนี้บังคับผู้ค้ำประกันแล้ว
 ได้ไม่ครบ ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบ
 หนี้ในส่วนที่เหลือหรือไม่

๓) ลูกหนี้รับผิดชอบที่เหลือ (ม.๖๘๕)

- ถ้าเจ้าหนี้บังคับผู้ค้ำประกันแล้วได้ไม่ครบรวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน และอุปกรณ์ด้วย ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบในส่วนที่เหลือ (ผู้ค้ำฯ ชำระบางส่วน เจ้าหนี้ปลดหนี้ผู้ค้ำฯ ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบที่เหลือ (พษ.๔๕) (นิติ๕๕)) (ฎ.๘๕๓/๔๐, นิติ ๗๐, ๓๑๕/๖๑)

- เว้นแต่ลูกหนี้มีเหตุอันยกขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ในการปฏิเสธไม่ชำระหนี้ เช่น หนี้เงินกู้ที่เหลือระงับแล้ว หรือไม่มีหลักฐานการฟ้องร้องหรือขาดอายุความ ฯ

๓) ลูกหนี้รับผิดชอบที่เหลือ (ม.๖๘๕)

ฎ.๓๑๕/๖๑ การที่โจทก์ยอมรับชำระหนี้บางส่วนจากผู้ค้ำประกัน เมื่อยังมีหนี้ส่วนที่เหลือจำนวนที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นคงต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้อีกจนครบจำนวนตามมาตรา ๖๘๕

ฎ.๘๕๓/๔๐ เหตุผลพ้นจากหนี้ที่ค้ำประกันของผู้ค้ำประกันจะเป็นผลให้จำเลยที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้ชั้นต้นหลุดพ้นไปด้วยนั้น ย่อมเป็นไปตามมาตรา ๖๘๕ คือจะหลุดพ้นเฉพาะในส่วนที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ ในส่วนหนี้ที่ยังเหลือหนี้ จำเลยที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้ชั้นต้นยังคงต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้ (นิติ ๕๕, ๗๐)

นิติ ๗๐

คำ

หนี้ถึงกำหนด		
ชาวชำระหนี้ให้คำ ๖๐๐,๐๐๐ บาท		
คำทำหนังสือปลดหนี้ให้ชาว		
แดง กู้	ชาว	ต่อมาเขียว
๒ ล้าน	คำฯ	คำฯ
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

ข้อสอบนิติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๐ ข้อ ๕ ธงคำตอบ นายแดงเป็นลูกหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท การที่มีผู้อื่นมาค้ำประกันการชำระหนี้ดังกล่าว ทำให้ความรับผิดชอบของนายแดงเปลี่ยนแปลงไปไม่ ดังนั้น เมื่อนายขาวผู้ค้ำประกันคนหนึ่งชำระหนี้แก่นายคำ (ผู้ให้กู้) ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายแดงยังต้องรับผิดชอบในหนี้ที่เหลือ ตามมาตรา ๖๘๕ (ฎ.๘๕๓/๒๕๔๐) การที่นายคำปลดหนี้ให้นายขาวเป็นการปลดหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน ไม่มีผลไปถึงหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นหนี้ประธาน นายคำจึงมีสิทธิเรียกร้องให้นายแดงชำระหนี้อีก ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท...ทั้งนี้ นายคำมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากนายแดงและนายเขียวรวมแล้วไม่เกิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำฯชำระหนี้) (ม.๖๘๖)

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๘๖)

๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ (ม.๖๘๗ - ๗๐๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

- มาตรา ๖๘๖ (เดิม) เมื่อลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้ฟ้องผู้ค้ำประกันได้โดยไม่ต้องบอกกล่าว (นิติ ๕๗, ๖๗) (ฎ.๕๔๕๗/๖๒.๑๐๑๒/๖๓) แต่ปัจจุบันใช้แนวตามกฎหมายเดิมไม่ได้อีกแล้ว ปัจจุบันหากลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ ใช้บังคับ ต้องบังคับตามมาตรา ๖๘๖ (ใหม่) และที่จะกล่าวต่อไปจะหมายถึงมาตรา ๖๘๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้

สัญญาคำประกันทำขึ้น
ก่อนกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
แต่ถูกหนีขึ้นต้นผิดนัดชำระหนี้
ภายหลังกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
ต้องใช้ ม.๖๘๖ (ใหม่) หรือไม่

คำฯ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๖
มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้
ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้
เป็นอย่างอื่น"

มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "ในกรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้
ค้ำประกัน ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๘๖ แห่ง ป.พ.พ.
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้"

เมื่อสัญญาคำประกันทำขึ้นก่อนวันที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ.
(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๖ ใช้บังคับ แต่ตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.
ดังกล่าว เมื่อถูกหนีขึ้นต้นผิดนัดชำระหนี้เป็นเวลานานหลังจากที่
พ.ร.บ. ดังกล่าว ใช้บังคับแล้ว กรณีจึงต้องด้วย ม.๖๘๖ ที่แก้ไขใหม่
(ฎ.๒๕๔๐/๖๓)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ผิดนัดเป็นไปตาม

(๑) ม.๒๐๔ ว.๑

(๒) ม.๒๐๔ ว.๒

ภายหลังถูกหนีขึ้นต้นผิดนัด
ถ้าเจ้าหนี้ไม่มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันผลเป็นอย่างไร

ภายหลังถูกหนีขึ้นต้นผิดนัดไม่ปรากฏว่าเจ้าหนี้มีหนังสือ
บอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน ไม่มีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกัน
ฎ.๓๗๘๔/๖๒ ภายหลังถูกหนีขึ้นต้นผิดนัดไม่ปรากฏว่า
โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ ตาม
ม.๖๘๖ ว.๑ ที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิและให้ความ
เป็นธรรมแก่ผู้ค้ำฯ ซึ่งมีลูกหนีขึ้นต้น ดังนั้น ไม่ว่ากรณีจะเป็น
ประการใด โจทก์ย่อมจะเรียกให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ
ชำระหนี้ก่อนมีหนังสือบอกกล่าวไปถึงจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มิได้
โจทก์จึงยังไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ ตาม
บทกฎหมายดังกล่าว (ฎ.๓๗๘๕/๖๒, ๒๐๓/๖๔)

ภายหลังลูกหนี้ขั้นต้นผิดนัด
เจ้าหนี้บอกกล่าวผู้ค้ำประกัน
ด้วยวาจา จะมีอำนาจฟ้อง
ผู้ค้ำประกันหรือไม่

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

- เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๘๖ ว.๑ และ
จะฟ้องผู้ค้ำประกันก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะ
ไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ (เจ้าหนี้บอกกล่าวผู้ค้ำประกัน
ด้วยวาจาทางโทรศัพท์ ไม่มีอำนาจฟ้อง (เนติ๖๘))
และปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ
ความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา
ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๘ ข้อ ๕ รัชกาลที่ ๖... สำหรับความรับผิดชอบของ
นายค้ำประกัน เมื่อหนี้เงินกู้มีกำหนดชำระตามวันแห่งปฏิทินคือ วันที่ ๓๑
มีนาคม ๒๕๕๘ นายเอกถูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนดจึงตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘...สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันให้เป็นไป
ตามมาตรา ๖๘๖ ที่แก้ไขใหม่ คือ เจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน
ให้ชำระหนี้และจะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนหนังสือนั้นไปถึงผู้ค้ำประกัน
ไม่ได้ นายโทเพียงแต่โทรศัพท์ทวงให้นายค้ำประกันชำระหนี้ยังไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปถึงนายค้ำประกัน จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องนายค้ำประกัน ดังนั้น นายค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบนายโท
ตามฟ้อง (หากเป็นกรณีหนี้ที่ไม่ได้กำหนดเวลาชำระหนี้จะต้องเตือนก่อนลูกหนี้
จึงจะผิดนัดตามมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง)

ถ้าเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันก่อนที่
ลูกหนี้ขั้นต้นจะผิดนัด
ผลเป็นอย่างไร

เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันก่อนวันที่ลูกหนี้ผิดนัด
ถือว่าไม่ได้เป็นหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง
ฎ.๒๒๓๕/๖๒ เมื่อปรากฏว่าโจทก์มีเพียงหนังสือบอกกล่าว
ทวงถามไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันอันเป็นระยะ
เวลาก่อนที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้จะตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่ปรากฏ
ว่าโจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลยที่ ๒ และ
ที่ ๓ ผู้ค้ำประกันอีกภายหลังที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัด
แล้ว อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายใน
มาตราดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓
(ฎ.๔๕๕๔/๒๕๖๒, ๑๘๘๓/๖๖)

ฎ.๔๖๐๓/๖๒ โจทก์ไม่ได้บอกเลิก ข.ญ.กู้หรือเรียกให้ชำระหนี้
ทั้งหมดทันที กลับรับชำระหนี้ไว้โดยไม่อัดเอียนตลอดมา แสดง
ว่า ข.ญ.ไม่ถือเอากำหนดเวลาชำระหนี้และเงื่อนไขจำนวนเงิน
ที่ชำระแต่ละงวดตาม ข.ญ.เป็นสาระสำคัญ จำเลยที่ ๑ จะตกเป็น
ผู้ผิดนัดต่อเมื่อโจทก์ได้ให้คำเตือนแล้วตาม ม.๒๐๔ วรรคหนึ่ง
เมื่อโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ภายใน ๑ วัน
นับแต่วันรับหนังสือ จำเลยที่ ๑ ได้รับหนังสือแล้วไม่ชำระภายใน
กำหนดจึงตกเป็นผู้ผิดนัด ซึ่งเป็นการผิดนัดภายหลังวันที่พ.ร.บ.
แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ
แต่ปรากฏว่าโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้ค้ำ
ประกันซึ่งเป็นหนังสือบอกกล่าวก่อนวันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด
จึงถือว่าไม่ได้เป็นหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง
การที่โจทก์ไม่มีหนังสือบอกกล่าวตามบทบัญญัติดังกล่าว
โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ (พษ.๖๓)
(ฎ.๒๒๓๕/๖๒, เทียบ ฎ.๖๓๘๔/๖๓)

ฎ.๒๐๖/๖๖ (ป) จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกันแม่เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น แต่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปถึงจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้าประกันก่อนที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด และภายหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว โจทก์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้าประกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ผิดนัด ตาม ม.๖๘๖ ๑.๑ ที่แก้ไขใหม่ การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องเรียกให้จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้าประกันชำระหนี้เป็นการไม่ปฏิบัติ ตาม ม.๖๘๖ ๑.๑ ที่แก้ไขใหม่ โจทก์ยังไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกัน

หนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้าประกัน
ต้องมีข้อความ
อย่างไร

การมีหนังสือไปยังผู้ค้าประกันอันมีข้อความให้เข้าใจได้ว่า ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว ก็พอถือได้ว่าเจ้าหนี้ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่งแล้ว
ฎ.๓๑๕๖/๖๒ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง คงระบุเงื่อนไขแต่เพียงว่าให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้าฯ โดยมีได้มีกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ว่า หนังสือบอกกล่าวดังกล่าวจะต้องมีข้อความอย่างไรบ้าง ดังนั้น การที่โจทก์มีหนังสือไปยังจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ อันมีข้อความให้เข้าใจได้ว่า จำเลยที่ ๑ ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว ก็พอถือได้ว่าโจทก์ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวแล้ว
(ฎ.๔๕๕๘/๖๒, ๕๔๐๘/๒๕๖๔)

ฎ.๓๘๔๓/๖๒ เจตนารมณ์ ม.๖๘๖ ๑.๑ ต้องการให้ผู้ค้าฯ ทราบถึงข้อเท็จจริงว่าลูกหนี้ผิดนัดแล้ว เพื่อจะได้ใช้สิทธิเข้าชำระหนี้แทนเพื่อลดภาระหนี้ การตีความข้อความในหนังสือบอกกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องยึดถือรูปแบบที่เคร่งครัด

ฎ.๔๕๕๘/๖๒ หนังสือมีเนื้อความโดยสรุปว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นมียอดหนี้จำนวนเงินที่ค้างชำระจนโจทก์ได้บอกเลิกสัญญาและติดตามรถยนต์กลับคืนและได้นำออกขายทอดตลาดแจ้งยอดให้จำเลยที่ ๒ ชำระหนี้ส่วนที่โจทก์ขาดทุนอยู่เช่นนี้ ถือได้ว่าก่อนฟ้อง โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกันแล้ว โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องให้จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกันรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อได้

ฎ.๒๒๐/๖๒ สมุดคำประกันระบุว่า “บรรดาหนังสือ จดหมาย คำบอกกล่าวใดๆ ของเจ้าพนักงานซึ่งไปยังที่ของข้าพเจ้าตามสัญญาโดยส่งเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหรือไม่ลงทะเบียนไม่ว่าจะถึงตัวหรือไม่ถึงตัวและไม่ว่าจะมีผู้ได้รับหรือไม่มีผู้โดยมอบไว้หรือไม่มอบมารับภายในกำหนดที่ไปรษณีย์แจ้งให้มารับ ... ข้าพเจ้ายินยอมผูกพันให้ถือว่าหนังสือ จดหมาย หรือคำบอกกล่าวใดๆ นั้น ได้ส่งให้ข้าพเจ้าโดยชอบแล้ว” เมื่อโจทก์ได้ส่งหนังสือขอให้ชำระหนี้และบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อไปตามที่อยู่ของจำเลยที่ ๒ คนที่แจ้งไว้ในสัญญาเช่าฯ แม้ทางไปรษณีย์จะคืนหนังสือที่ส่งไปให้จำเลยที่ ๒ เนื่องจากจำเลยที่ ๒ ไม่มารับภายในกำหนดก็ตาม ก็ถือว่าจำเลยที่ ๒ ได้รับหนังสือบอกกล่าวโดยชอบแล้ว
(ฎ.๕๕๕/๖๔, ๒๔๘๘/๖๕, ๑๐๒/๖๖, ๑๑๕/๖๖)

ภายหลังลูกหนี้ขั้นต้นผิดนัด ถ้าเจ้าหนี้ปฏิบัติตาม ม.๖๘๖ ว.๑ ผลเป็นอย่างไร

ฎ.๑๑๔/๖๖ จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาในสัญญาและโจทก์ก็คิดค่าธรรมเนียมการชำระหนี้จากจำเลยที่ ๑ รวมไปถึงโจทก์ยังคงคิดค่าทวงถามให้จำเลยที่ ๑ ผู้กู้กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันชำระหนี้คืนเงินพร้อมเบี้ยปรับกับหนี้เดิมชำระตามสัญญาถ้วนเป็นข้อแสดงว่าโจทก์ยังคงยึดถือกำหนดเวลาชำระหนี้ตามสัญญาเป็นสาระสำคัญ เมื่อจำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ครั้งสุดท้ายวันที่ ๒๕ ธ.ค. ๒๕๖๑ แล้วไม่ชำระหนี้ที่อีกกำหนดชำระของงวดวันที่ ๑๑ ก.ย. ๒๕๖๑ จำเลยที่ ๑ ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๑๑ ก.ย. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป มิใช่โจทก์ไม่ถือข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้เป็นสาระสำคัญ

ภายหลังจากวันที่ ๑๑ ก.ย. ๒๕๖๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวฉบับลงวันที่ ๓๑ ค.ค. ๒๕๖๑ ส่งไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเมื่อวันที่ ๖ พ.ย. ๒๕๖๑ และวันที่ ๒ พ.ย. ๒๕๖๑ ตามลำดับ โดยส่งไปตามที่อยู่ของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ที่ระบุไว้ในสัญญาค้ำประกัน แม้ไม่พบจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ หรือไม่มีผู้ได้รับไว้ ก็ถือว่าหนังสือบอกกล่าวได้ไปถึงจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อันมีผลเป็นการบอกกล่าวแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันภายในระยะเวลา ๖๐ วัน นับตั้งแต่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้โดยชอบแล้ว ตาม ม.๖๘๖ ว.๑ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงต้องร่วมรับผิดชำระหนี้แก่โจทก์เมื่อจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ขั้นต้นไม่ชำระหนี้ (ฎ.๑๖๐๑/๖๖)

ภายหลังลูกหนี้ขั้นต้นผิดนัด
เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันเกิน ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด จะมี
อำนาจฟ้องผู้ค้ำประกันหรือไม่

ฎ.๔๕๕/๖๕ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามแจ้งการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ไปยังจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด อันเป็นการที่โจทก์ได้ปฏิบัติตาม ม.๖๘๖ ว.๑ แล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันจึงต้องรับผิดชอบชำระต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้งดอกเบี้ยที่ค้างชำระเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ด้วย (ฎ.๒๖๔๕/๖๕)

ฎ.๙๐๘/๖๘ หลังจากจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระงวดที่ ๒ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวการผิดนัดชำระหนี้พร้อมเบี้ยปรับแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันภายใน ๖๐ วัน และจำเลยที่ ๑ ชำระค่างวดต่อมาจนกระทั่งครบถ้วนตามกำหนดในสัญญาของค่าชำระงวดที่ ๑๒ และงวดที่ ๑๓ จำเลยที่ ๑ จึงไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดอีก หากจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระต่อมาโจทก์ก็ต้องบอกกล่าวอีกครั้ง เพราะถือว่าผิดนัดเดิมสิ้นสุดไปแล้ว

ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดในงวดที่ ๑๔ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวการผิดนัดให้แก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ โดยได้รับหนังสือวันที่ ๑๔ พ.ค. ๖๒ และวันที่ ๑๕ พ.ค. ๖๒ ตามลำดับ อันเป็นการบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด จำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ในงวดต่อ ๆ มา โดยชำระค่าชำระหนี้ไม่ครบถ้วนตามกำหนดในสัญญาจนถึงงวดที่ ๓๑ จำเลยที่ ๑ ได้ชำระบางส่วนจึงโจทก์นำไปหักชำระเบี้ยปรับและค่างวดที่ยอดคงเหลืออยู่อีก ถือว่าการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ยังคงอยู่ตั้งแต่งวดที่ ๑๔ เรื่อยมาจนถึงงวดที่ ๓๑ ดังนั้น หนังสือบอกกล่าวการผิดนัดชำระค่าชำระงวดที่ ๑๔ ของจำเลยที่ ๑ ที่มีไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ถือเป็นการบอกกล่าวภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดตาม มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง โดยชอบแล้ว จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้ค้ำประกันไม่หลุดพ้นจากความรับผิดโดยเด็ดขาดในทอดเบี้ย ค่าเงินใหม่ทดแทน และค่ากระดิกพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายปีบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

- ภายหลังลูกหนี้ผิดนัด แม้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันเกินหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ก็มีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกัน ส่วนผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบเพียงใดเป็นไปตาม ม.๖๘๖ ว.๒

ฎ.๖๘๓๗/๖๒ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ เกิน ๖๐ วันนับแต่จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ผิดนัดตาม ม.๖๘๖ ว.๑ ก็ตาม แต่เมื่อได้มีการบอกกล่าวจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก่อนฟ้องโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

ฎ.๕๗๘๘/๖๒ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ผิดนัดชำระหนี้ภายหลังที่พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ ใช้บังคับแล้ว และโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวและบอกเลิกสัญญาไปยังจำเลยที่ ๒ (ผู้ค้าประกัน) แล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ แม้จะเป็นการบอกกล่าวล่วงพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด

ภายหลังลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้าประกันเกิน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด จะมีผลอย่างไร

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

กรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตาม ว.๑ ตาม ม.๖๘๖ ว.๒ หมายถึง เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้าประกันแล้วแต่เกินกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ผลคือ ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้ รายนับบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนด ๖๐ วันดังกล่าว (แต่ถ้าเป็นกรณีไม่ได้บอกกล่าวเลยหรือบอกกล่าวด้วยวาจา จะไม่มีอำนาจฟ้องผู้ค้าประกันตาม ม.๖๘๖ ว.๑

กรณีเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวแก่ผู้ค้าประกันลงวันที่ ๑ โดยส่งทางไปรษณีย์ในวันที่ ๒ แต่ทางไปรษณีย์ส่งหนังสือบอกกล่าวไปถึงผู้ค้าประกันในวันที่ ๕ จะถือว่าเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้าประกันตามมาตรา ๖๘๖ ในวันใด

ฎ.๓๖๖๑/๖๖ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง วรรคสอง ในการส่งคำบอกกล่าวของโจทก์ให้แก่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ผู้ค้าประกันนั้น ต้องพิจารณาประกอบ ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้จึงต้องมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปถึงจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ซึ่งเป็นผู้ค้าประกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด

ฎ.๔๖๐๔/๖๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ ผู้พิพากษา (ภายหลัง ก.ม.ก.ไขมีผลให้บังคับ) โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้คำชำระหนี้แล้ว แต่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวเกินกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่อุทธรณ์คดี ซึ่งมิผลทำให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้คำชำระหนี้พ้นจากความรับผิดชอบดอกเบี้ยเฉพาะเท่าที่เกิดขึ้นภายหลังพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่อุทธรณ์คดีตาม ม.๖๘๖ ๖.๒ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้คำ ให้ชำระหนี้ได้ (เนติ ๗๔) (ฎ.๓๒๖๓/๖๒, ๑๑๐๑/๖๖, ๘๘๘๘/๖๘)

ฎ.๒๓๓๓/๖๓ โจทก์อ้างว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ครั้งแรกตั้งแต่วันที่ ๘ ต.ค. ๕๖ แต่หลังจากวันที่ ๘ ต.ค. ๕๖ จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้เงินชดเชย ๑,๔๐๐ บาท และงวดละ ๒,๕๐๐ บาท ตามจำนวนเงินที่กำหนดโดยสัญญาอีกหลายงวดโดยธนาคารยอมรับไว้และไม่ปรากฏว่าธนาคารได้แจ้งการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ถือเป็นกรณีที่ธนาคารผ่อนผันการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ จนต่อมาวันที่ ๕ ก.ย. ๕๘ จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ครั้งสุดท้ายตั้งแต่วันที่ ๑๐ ต.ค. ๕๘ ซึ่งมีการกำหนดชำระหนี้เป็นเวลานอนนอน ถือว่าจำเลยที่ ๑ ตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีเมื่อไม่ชำระหนี้ในงวดถัดไป โจทก์ไม่จำเป็นต้องมีหนังสือบอกกล่าวแจ้งการผิดนัดแก่ผู้สัญญาอีก แต่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ตามหนังสือฉบับวันที่ ๒๔ ต.ค. ๖๓ จำเลยที่ ๒ ได้รับเมื่อวันที่ ๔ ม.ค. ๖๔ เป็นกรณีที่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ไปยังจำเลยที่ ๒ เกินกว่า ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด จำเลยที่ ๒ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่ากระดัดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนับบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวตาม ม.๖๘๖ ๖.๒

ฎ.๒๒๕๑/๖๓ จำเลยที่ ๑ ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ชำระหนี้และบอกเลิกสัญญาเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนด ๖๐ วัน ตาม ม.๖๘๖ ๖.๒ หนี้ค่าขาดประโยชน์ถือเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเฉพาะที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด ดังนั้นจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ต้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบค่าใช้ทรัพย์ที่เกิดขึ้นภายใน ๖๐ วัน นับแต่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด (ฎ.๒๘๖๘/๖๓, ๑๑๒๔/๖๔, ๒๓๓๑/๖๔, ๑๕๕๕/๖๖)

ฎ.๑๕๕๕/๖๖ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวแก่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำประกันล่วงหน้ากำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด ผลของการบอกกล่าวของโจทก์ที่มีต่อจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เช่นนั้น ย่อมทำให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำประกันหลุดพ้นจากค่าขาดราคา ค่าติดตามทวงถามและค่าติดตามยึดรถยนต์อันเป็นค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่ากระดัดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ของสัญญาเช่าซื้อ ที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดตาม ป.พ. มาตรา ๖๘๖ วรรคสอง

ฎ.๕๓๘๘/๖๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ผิดนัด (ภายหลัง ก.ม.ก.ไขมีผลให้บังคับ) ส่วนหนังสือบอกกล่าววันที่ ๑๑ พ.ย. ๕๘ ที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ (ผู้คำ) ได้รับเมื่อวันที่ ๒๘ ม.ค. ๕๙ เป็นการบอกกล่าวเกินกำหนด ๖๐ วัน จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงหลุดพ้นความรับผิดชอบแต่ดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่ากระดัดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดดังกล่าว แต่หน้าที่ในการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนโจทก์กรณีสัญญาเช่าซื้อเลิกกันนั้นเป็นหน้าที่บรรดาหนี้ หรือค่าสินไหมทดแทน หรือค่ากระดัดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ ตาม ม. ๖๘๖ ๖.๒ แต่อย่างใด จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ต้องรับผิดชอบมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนหรือชำระค่าเช่าซื้อแก่โจทก์ด้วย (ฎ.๕๕๖/๖๓, ๑๑๐๓/๖๓, ๑๑๐๖/๖๓, ๘๘๘๘/๖๓)

ฎ.๕๐๕๖/๕๕ เมื่อภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาจำเลยทั้งสองมิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาโดยมิส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดังที่ได้ชำระตามคำพิพากษาโดยโจทก์ โจทก์ต้องชดเชยค่าเสียหายต่อโจทก์จำเลยที่ ๑ และรถยนต์ที่เช่าซื้อซึ่งโจทก์ได้รับคืนมาในสภาพเสียหายชำรุดทรุดโทรม ทำให้เมื่อนำรถยนต์ออกขายทอดตลาดได้เงินจากการขายต่ำกว่าราคาขายที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้ ค่าพิพาทภาคก่อน กรณีจึงต้องถือว่าโจทก์ไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยทั้งสองก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์เป็นราคาขายรถยนต์ที่เช่าไปซึ่งจำเลยทั้งสองในฐานะลูกหนี้ตามคำพิพากษาผู้ละเลยต่อหน้าที่ของตนต้องร่วมรับผิดชดเชยค่าเสียหายต่อโจทก์ ค่าเสียหายดังกล่าวเป็นค่าสินไหมทดแทนอันสืบเนื่องมาจากการที่จำเลยทั้งสองไม่ได้ชำระหนี้ให้ต้องตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้ตามคำพิพากษาคู่ก่อน มิใช่ค่าเสียหายที่มีหลักแหล่งแห่งข้อหาตามสัญญาเช่าซื้อหรือข้ออ้างที่อาศัยความผูกพันกันในฐานะลูกหนี้ร่วมหรือความเป็นผู้คำประกันซึ่งเลิกกันไปแล้วและศาลชั้นต้นในคดีก่อนได้วินิจฉัยชี้ขาดจนเสร็จสิ้นกรณีจึงไม่มีเหตุที่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อันเกี่ยวกับการบอกกล่าวผู้คำประกันให้ทราบการผิดนัดของผู้เป็นลูกหนี้ว่าได้มีการบอกกล่าวไปยังผู้คำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่อุทธรณ์ ผิดนัดตาม ม.๖๘๖ แต่อย่างใด (ฎ.๕๕๕๕/๖๔, ๑๑๐๓/๖๕, ๖๔๘๘/๖๖)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ม.๖๘๖ ว.๓ ผู้ค้ำประกันอาจชำระหนี้ทั้งหมดหรือใช้สิทธิชำระหนี้เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบเงินและวิธีการในการชำระหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ก่อนการพิคณัดชำระหนี้ได้ เช่น กรณีลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้เป็นงวด ลูกหนี้ผิดนัด ผู้ค้ำประกันยังมีสิทธิผ่อนชำระหนี้ตามงวดก่อนการพิคณัดชำระหนี้ได้ และถ้าเจ้าหนี้ไม่รับชำระผู้ค้ำประกันหลุดพ้นตาม ม.๗๐๑ ว.๒

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ม.๖๘๖ ว.๔ ในระหว่างที่ผู้ค้ำประกันใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการชำระหนี้ตาม ว.๓ เจ้าหนี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัดในระหว่างนั้นไม่ได้

ม.๖๘๖ ว.๕ การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๖ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๓

ม.๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจาก ม.๖๘๑ ว.๑ ว.๒ และ ว.๓ ม.๖๘๖ ม.๖๘๔ ม.๖๘๘ และ ม.๖๘๕ เป็นโมฆะ เช่น ข้อตกลงให้ฟ้องผู้ค้ำประกันได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ (ม.๖๘๕/๑)

ค้ำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำฯชำระหนี้)(ม.๖๘๖)

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๘๖)

๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ (ม.๖๘๗ - ๗๐๑)

ค้ำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกี่ยงๆ (ม.๖๘๘ - ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ จน.(ม.๖๘๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อฐ์ของลูกหนี้ (ม.๖๘๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๘๓, ๖๘๕, ๖๘๖)

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๒)

๕ สิทธิ + ๑ โทษ

ก ก ฅ ฅ ฅ

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๕๗)

ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ในหนี้ประหาน

เจ้าหนี้จะเรียกหรือฟ้องผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบไม่ได้
แม้ถึงว่าลูกหนี้จะไม่อาจถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งเงื่อนไข
เวลาเริ่มต้นหรือเวลาสิ้นสุดได้ต่อไปแล้วตาม

ม.๑๕๓ ก็ตาม (และรวมถึงมาตรา ๑๕๒)

เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเจ้าหนี้ก็มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำ

ชำระหนี้ได้แต่ต้องบอกกล่าวผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๕๖

๒) สิทธิเกี่ยวๆ (ม.๖๕๘, ๖๕๙)

- ผู้ค้ำฯ จะให้มาตรา ๖๕๘, ๖๕๙ เกี่ยวให้เจ้าหนี้อำนาจฟ้องลูกหนี้ก่อนไม่ได้
แต่การจะฟ้องผู้ค้ำฯ ปัจจุบันต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๖๕๖ ด้วย

- แต่เมื่อเจ้าหนี้ฟ้องผู้ค้ำฯ ประกันมาพร้อมกับลูกหนี้ และความรับผิดชอบของ
ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้อย่างลูกหนี้ร่วม ศาลต้องพิพากษาให้
ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระจึงให้ผู้ค้ำฯ ประกันชำระแทน

(ฎ.๓๒๖๓/๖๒)

- ในชั้นบังคับคดี ถ้าลูกหนี้ไม่นำเงินที่จะชำระหนี้ได้และการที่จะบังคับ
ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ นั้นจะไม่เป็นการยาก เจ้าหนี้จะต้องบังคับการชำระหนี้
รายนั้นจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน เมื่อไม่พอจึงจะบังคับการชำระ
หนี้จากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๘ (ฎ.๔๕๔/๔๔,
๕๔๖๒/๔๕)

๒) สิทธิเกี่ยวๆ (ม.๖๕๘, ๖๕๙)

ฎ.๙๑๓๖ - ๙๑๓๘/๔๒ แม้มาตรา ๖๕๘ และมาตรา ๖๕๙

จะให้สิทธิแก่ผู้ค้ำประกันยกข้อต่อสู้ให้โจทก์ทั้งสี่ไปเรียกร้อง
ให้ลูกหนี้ขึ้นต้นชำระหนี้ก่อนที่จะเรียกร้องเอาจากผู้ค้ำประกัน
ก็มีได้หมายความว่า ถ้าโจทก์ทั้งสี่ไม่ฟ้องเรียกร้องเอาจากลูกหนี้
แล้ว โจทก์ทั้งสี่จะไม่มีอำนาจฟ้องบังคับเอาจากผู้ค้ำฯ (แต่การจะ
ฟ้องผู้ค้ำฯ ปัจจุบันต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๖๕๖ ด้วย)

๒) สิทธิเกี่ยวๆ (ม.๖๕๘)

ฎ.๓๒๖๓/๖๒ เมื่อความรับผิดชอบของจำเลยที่ ๒ (ผู้ค้ำประกัน)
ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ อย่างลูกหนี้ร่วม ศาลชั้นต้น
ต้องพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้ขึ้นต้น) ชำระหนี้ก่อน
ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระจึงให้จำเลยที่ ๒ ชำระแทน ซึ่งเป็น
ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชน ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคมีอำนาจยกขึ้น
วินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้

๒) สิทธิเกี่ยวๆ (ม.๖๕๘)

ฎ.๔๕๔/๔๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก่โจทก์ หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระ
ให้บังคับจำเลยที่ ๒ ชำระแทน โจทก์จะต้องคำนึงการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของ
จำเลยที่ ๑ เสียก่อน หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหรือจำเลยที่ ๑ ไม่มีทรัพย์สินที่โจทก์จะนำ
เข้าพนักงานบังคับคดีไปยึดมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ โจทก์จึงจะดำเนินการบังคับชำระ
หนี้จากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ได้ คดีนี้แม้จะปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดตามคำบังคับ
จำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ในการทำสัญญาไถ่เงิน จำเลยที่ ๑ ได้
มอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้โจทก์ยึดถือไว้เป็นหลักประกัน เมื่อ
จำเลยที่ ๑ ยังมิทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ให้โจทก์ได้และการที่จะบังคับชำระหนี้จาก
ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นการยาก แต่โจทก์กลับนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึด
ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ก่อนเป็นการข้ามการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา จำเลยที่ ๒
ขอที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ โดยให้โจทก์บังคับ
ชำระหนี้จากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ก่อนตามมาตรา ๖๕๘ ได้

๒) สิทธิเกี่ยวๆ (ม.๖๕๐)

- การเป็นประกัน เช่น จำนอง จำน่า หรือ บุริมสิทธิ
เหนือทรัพย์สิน
- การยึดถือประกันจะมีก่อนหรือหลังการค้ำฯ ไม่สำคัญ
- ม.๖๕๐ เป็นสิทธิของผู้ค้ำฯ ผู้ค้ำฯ อาจจะไม่ใช้สิทธิก็ได้
- กรณีนี้หลายราย จนยึดไว้สำหรับประกันหนี้รายใด
ก็ใช้เฉพาะหนี้รายนั้น ผู้ค้ำฯ จะเกี่ยวให้ไปเอาทรัพย์สินที่
ประกันหนี้รายอื่นไม่ได้

๒) สิทธิเกีย่งฯ (ม.๖๕๐)

- ส่วนกรณีการใช้สิทธิเกีย่งตามมาตรา ๖๕๐
ทรัพย์ซึ่งเป็นประกันต้องเป็นของลูกหนี้
ถ้าเป็นทรัพย์ที่ผู้อื่นนำมาเป็นประกัน
ผู้ค้ำประกันจะอ้างมาตรานี้เกีย่งให้ไปเอา
ทรัพย์ที่ผู้อื่นนำมาเป็นประกันก่อนไม่ได้
(ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๐, ๔๐)

๒) สิทธิเกีย่งฯ (ม.๖๕๐)

ฎ.๕๘๐/๑๓ กรณีที่เจ้าหนี้จะต้องเอาชำระหนี้จากทรัพย์ที่
ลูกหนี้ให้เจ้าหนี้อยึดถือไว้เป็นประกันก่อนตาม ม.๖๕๐ นั้น
โจทก์ได้รับแต่โฉนดที่ดินของคนอื่นซึ่งมิใช่ทรัพย์ของลูกหนี้
และเจ้าของโฉนดมิได้ทำจำนองหรือขายฝากเป็นประกันแก่
โจทก์เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้และจำเลยประการใด จำเลย
จึงไม่มีสิทธิตาม ม.๖๕๐ ที่จะยกขึ้นใช้ยันโจทก์ได้

โท (จน.)

เอก ภู +	ตรี	จัตวา
จำนอง	ค้ำฯ	จำนอง
ที่ดิน		ห้องชุด

๒) สิทธิเกีย่งฯ (ม.๖๕๐)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๔๐ ข้อ ๔ ธงคำตอบ
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๐ ผู้ค้ำประกันจะร้องขอให้
เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์เฉพาะของลูกหนี้
ที่เจ้าหนี้อยึดถือไว้เป็นประกันก่อนได้ แต่ที่ดินที่จำนอง
เป็นของนายจัตวา ไม่ใช่ของนายเอกลูกหนี้ นายตรี
ผู้ค้ำประกันจึงขอให้นายโทเจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอา
จากที่ดินจำนองของนายจัตวาก่อนไม่ได้ (เนติ ๓๐)

ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
จะใช้สิทธิเกีย่งทั้งสามมาตรานี้
ไม่ได้เพราะไม่มีบทบัญญัติใดใน
ลักษณะจำนองที่ให้นำทั้งสาม
มาตรานี้ไปใช้กับจำนอง
(เทียบ ฎ.๓๔๑/๒๕๒๓)

ฎ.๑๑๘๓/๑๓ ในกรณีที่จำนองทรัพย์สินของตนประกันหนี้
ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตาม ป.พ.พ.ในลักษณะจำนอง
ซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๕๕ ในลักษณะค้ำประกัน
มาใช้บังคับ ผู้จำนองจึงจะขอให้บังคับการชำระหนี้เอาจาก
ทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้
เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันก่อนก็ไม่ได้

ปัจจุบัน
ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
จะตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกี่ยวกับทั้งสามมาตรา
ได้หรือไม่

 ๒) สิทธิเกี่ยวกับ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)
มาตรา ๖๘๘/๑
 ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับ
 ลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ
 ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็น
 นิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
 หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็น
 นิติบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิที่จะบัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘
มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๙๐

 ๒) สิทธิเกี่ยวกับ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)
ปัจจุบัน
 ข้อตกลงที่ให้ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้อง
 รับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะลูกหนี้ร่วม
 เป็นโมฆะทุกกรณี
แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่
กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับ (ญ.๒๕๖๕/๖๒)

 สัญญาผู้ค้าประกันทำขึ้นก่อนที่จะมีการเพิ่มเติม ม.๖๘๘/๑
 ตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) และตาม
 ม.๑๙ บัญญัติไว้ว่า ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้
 ก่อนวันที่ พ.ร.บ.นี้ใช้บังคับ ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
 จึงยังคงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมตามข้อสัญญา
 (ญ.๒๕๖๕/๖๒, ๑๖๐/๖๖, ๑๑๐๒/๖๖)

 ๒) สิทธิเกี่ยวกับ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)
 คำถาม ปัจจุบัน ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะตกลง
 ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกี่ยวกับทั้งสามมาตราได้หรือไม่ ตอบว่าไม่ได้
 เพราะข้อตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกี่ยวกับทั้งสามมาตราที่เสมือนให้
 ผู้ค้าประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม
 (เทียบมาตรา ๖๘๘/๑ วรรคสอง) ซึ่งปัจจุบันข้อตกลงที่ให้
 ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
 หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะทุกกรณีตามมาตรา
 ๖๘๘/๑ วรรคหนึ่ง ยกเว้นสัญญาผู้ค้าประกันที่ทำขึ้นก่อนวันที่
 พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ ใช้บังคับ

ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคล
จะตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกี่ยวกับทั้งสามมาตรา
หรือตกลงรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม
ได้หรือไม่

**ส่วนกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ค้าประกัน
มีข้อยกเว้นตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒
(ฎ.๒๓๒๖/๖๔) (เนติ ๗๔)**

ฎ.๒๓๒๖/๖๔ กรณีที่ผู้ค้าประกัน
ซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้า
ผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
ซึ่งสามารถกระทำได้ตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒
(เนติ ๗๔)

ฎ.๒๓๒๖/๖๔ เมื่อนิติบุคคลผู้ค้าประกันนั้นในอนาคตกู้เงินที่ ๒ ถึงที่ ๔ ทำไว้แก่โจทก์
หลังจาก ป.พ.พ. ม.๖๘๑/๑ ที่แก้ไขใหม่มีผลใช้บังคับจะมีข้อความในวรรคสุดท้ายของข้อ
ระบุว่า กรณีผู้ค้าประกันเป็นนิติบุคคล ผู้ค้าประกันตกลงผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ในการชำระหนี้ดังกล่าวข้างต้นก็เป็นเพียงข้อตกลงที่ใช้ใน
กรณีที่ผู้ค้าประกันเป็นนิติบุคคล แต่การทำหนังสือสัญญาผู้ค้าประกันนั้นในอนาคตของจำเลย
ที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นเรื่องบุคคลธรรมดาทำสัญญาผู้ค้าประกันกับโจทก์มิใช่นิติบุคคลทำสัญญา
ผู้ค้าประกันตามวรรคสุดท้ายของข้อ ๑ ทั้งตามสัญญาผู้ค้าประกันดังกล่าวก็ไม่มีข้อความที่ระบุว่า
จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ตกลงยอมรับผิดอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับ
จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นแต่อย่างใด ดังนั้นการกระทำหนังสือสัญญาผู้ค้าประกันนั้นในอนาคตของ
จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ดังกล่าวจึงหากตกเป็นโมฆะ โจทก์มีอำนาจฟ้องบังคับให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔
ในฐานะผู้ค้าประกันรับผิดชอบโจทก์หากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ให้โจทก์ได้

๒) สิทธิเกี่ยวกับ (ม.๖๘๘ – ๖๘๐)
กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ค้าประกันจะตกลง
ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเกี่ยวกับทั้งสามมาตรา
หรือบางมาตราก็ได้ หรือจะตกลงให้
นิติบุคคลนั้นรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมในกรณี
เช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้น
ย่อมไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติไว้ใน ม.๖๘๘,
๖๘๙ และ ๖๘๐ ตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒

**เจ้าหนี้ลดหนี้ให้ลูกหนี้
มีผลต่อผู้ค้าประกัน
และผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นอย่างไร**

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
- การตกลงลดหนี้ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึง
ขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนี้ประธานระงับ
- การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผัดนัดก็ได้
- ผู้ค้าฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ ให้ จน.
มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
- นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย(ม.๗๒๓)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
ขอใช้คำที่ไม่ใช่ภาษากฎหมายเพื่อสื่อให้เห็น
ภาพง่าย ๆ ว่า เมื่อเจ้าหนี้ลดหนี้ให้ลูกหนี้ก็เกิด
ผลบุญไปถึงผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกัน
หนี้ของบุคคลอื่น (มาตรา ๖๕๑ และ ๗๒๗)
ด้วย ๓ ประการ

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
(๑) ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว หรือ ลูกหนี้ชำระหนี้
ตามที่ไต่ลดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้ว หรือ ลูกหนี้
ไม่ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดนั้นแล้ว ให้ผู้ค้ำประกันหรือ
ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นเป็นอันหลุดพ้น

(๒) ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
มีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตาม
ที่ไต่ลดแต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลา
ชำระหนี้ดังกล่าว
(๓) ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันหรือ
ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นทราบถึงข้อตกลงดังกล่าว
เมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว ให้ผู้ค้ำ
ประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นมีสิทธิชำระ
หนี้ได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้
ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นทราบ
ถึงข้อตกลงนั้น

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย
คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น
มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้
มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐
(เนติ ๗๗)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
- หนี้ถึงกำหนด ผู้ค้ำฯ ขอชำระตามที่ลด
จน.ไม่รับ ผู้ค้ำฯ หลุดพ้น ม.๗๐๑
- ข้อตกลงที่เพิ่มภาระผู้ค้ำฯ มากกว่า
ม.๖๕๑ ว.๑ โมฆะ ตาม ว.๒
- ใช้กับสัญญาที่ทำขึ้นก่อน ม.๖๕๑ แก้ไขด้วย
หากตกลงลดหนี้หลัง ม.๖๕๑ แก้ไขแล้ว

คำฯ
๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (๕+๑)
๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๕๗)
๒) สิทธิเกี่ยวงฯ (ม.๖๕๘ – ๖๕๐)
๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๕๔)
๕) สิทธิไล่เบี้ย (ม.๖๕๓, ๖๕๕, ๖๕๖)
๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)

ผู้ค้าประกัน
ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้
ขึ้นต่อสู้ได้หรือไม่

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

มาตรา ๖๕๔ นอกจากข้อต่อสู้
ซึ่งผู้ค้าประกันมีต่อเจ้าหนี้
ท่านว่าผู้ค้าประกันยังอาจ
ยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้
มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ผู้ค้าประกันมีข้อต่อสู้ที่จะยก
ขึ้นสู้เจ้าหนี้ได้ ๒ กรณี คือ

- ข้อต่อสู้ของผู้ค้าประกันเอง
- ข้อต่อสู้ทั้งหลายของลูกหนี้
(ตามมาตรา ๖๕๔)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

- ข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง ตาม ส.ญ.ค้ำฯ เช่น ส.ญ.ค้ำฯ เป็นโมฆะ, ส.ญ.ค้ำฯ ไม่มีหลักฐานการฟ้องร้อง, ส.ญ.ค้ำฯ ขาดอายุความ (ส.ญ.ค้ำฯ อายุความ ๑๐ ปี (ม.๑๕๓/๓๐) ฎ.๗๕๓๓/๕๕, ๒๒๐๘/๕๘)), ข้อต่อสู้ตาม ม.๗๐๐ เป็นต้น (ฎ.๒๑๔๑๓/๕๖)
- ข้อต่อสู้ของ อน. ตาม ส.ญ.ประธาน เช่น อน.ไม่คิด ส.ญ., อน.ชำระหนี้บางส่วน, หนี้ตาม ส.ญ.ประธานขาดอายุความ รวมถึง ม.๑๗๕๔ วรรค ๓ (ฎ.๒๖๕๕/๔๖, ๕๕๕๖/๔๔ เนติ ๕๕, ๖๑), (ฎ.๑๑๑๐/๕๕, ๒๗๗๐/๖๐) หนี้ตาม ส.ญ.ประธานระงับ, หนี้ตาม ส.ญ.ประธานไม่มีหลักฐานการฟ้องฯ (เนติ ๔๘) ข้อต่อสู้ต่าง ๆ ตาม ส.ญ.ประธาน (ฎ.๖๐๐๕/๓๗) เป็นต้น

ม.๖๕๔

คำ

- กู้เงิน ๕,๐๐๐ บาท
โดยไม่มีหลักฐาน
แห่งการกู้ยืม

ขาว ค้ำฯ

- มีหลักฐานค้ำฯ

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อต่อสู้ว่าการกู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือผู้ค้าประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้

ดังกล่าวของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๔๕ ข้อ ๕ ระบุว่า...ผู้ค้าประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้
ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตาม ป.พ.มาตรา ๖๕๔ เมื่อกรณีเป็นการ
กู้ยืมเงิน (ปัจจุบันกว่า ๒,๐๐๐ บาท) ที่ไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือซึ่งนางแก้ว
เจ้าหนี้ฟ้องร้องบังคับคดีให้นายคันลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ ตาม ป.พ.มาตรา ๖๕๓
วรรคหนึ่ง นายทองผู้ค้าประกันจึงไม่ต้องรับผิด ดังนั้น ข้อต่อสู้ว่าการกู้ยืมเงินไม่มี
หลักฐานเป็นหนังสือ นายทองจึงไม่ต้องรับผิดชอบนางแก้วเจ้าหนี้ นับรับฟังได้

ม.๖๕๔

คำ เป็นหนี้	ขาว คำๆ
คำสินค้า	- มีหลักฐานคำๆ
ที่ซื้อมาใช้เอง	- อายุความ ๑๐ ปี
๕ แสน	
- อายุความ ๒ ปี	

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ฎ.๕๖๔/๑๒ นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้คำประกัน มีต่อเจ้าหนี้แล้ว ผู้คำประกันอาจยกข้อต่อสู้ ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย ดังนั้น เมื่อสิทธิเรียกร้องของโจทก์ซึ่งมีต่อ ลูกหนี้ ขาดอายุความแล้ว ผู้คำประกันก็ย่อม ยกอายุความขึ้นต่อสู้โจทก์ได้ (ฎ.๒๗๗๐/๖๐)

เนติ ๖๑

นายสิบ	นายหมื่น คำประกัน
- กู้เงิน ๕,๐๐๐ บาท	- ทำหลักฐานการคำประกันไว้
มีหลักฐานการกู้ยืม	- อายุความ ๑๐ ปี
- อายุความ ๑๐ ปี	- นายหมื่นไปทำให้อายุความ สัญญาคำประกันระงับสูญผล

ข้อต่อสู้ว่าสิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินขาดอายุความ ผู้คำประกันมีสิทธิ ยกข้อต่อสู้ดังกล่าวของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ รางคำตอบ...สำหรับกรณีความรับผิดชอบของนายหมื่นผู้คำประกัน แม้นายหมื่นชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้ ตามสัญญาคำประกันระงับสูญผลก็มีผลให้ (สัญญาคำประกัน) ไม่ขาดอายุความ แต่หนี้ตามสัญญาคำประกันเป็นหนี้อุปการะเพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธาน เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้คำประกันมีสิทธิตาม ป.พ.ณ.มาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงินขาดอายุความ ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง นายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบนายพัน (เจ้าหนี้)

จะทำข้อตกลงให้ผู้คำประกัน
สละสิทธิไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้
ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้หรือไม่

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

เดิมสัญญาคำประกันที่สร้างขึ้นก่อนกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๕๕/๑ ใช้บังคับ สามารถตกลงให้ผู้คำประกัน สละสิทธิไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ คือ ยกเว้นมาตรา ๖๕๔ ได้ (ฎ.๗๕๓๓/๒๕๕๕)
แต่ปัจจุบันสัญญาคำประกันที่สร้างขึ้นภายหลังกฎหมาย แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๕๕/๑ ใช้บังคับ หากมีข้อตกลง ยกเว้นมาตรา ๖๕๔ ถือเป็นข้อตกลงที่แตกต่างจาก มาตรา ๖๕๔ ข้อตกลงดังกล่าวตกเป็นโมฆะตาม มาตรา ๖๕๕/๑ ถือว่าผู้คำประกันยังมีสิทธิยกข้อต่อสู้ ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้

เนติ ๓๘

เพชร กุ้ยเงินช่าง	ทับทิม ทำหนังสือ	มรกตทำหนังสือ
๑ ด้าน และ	ส.ญ.คำประกัน	และจดทะเบียน
มอบโฉนดไว้ให้	แต่มีข้อตกลงว่า	จำนองห้องชุด
ยึดถือเป็นประกัน	ทับทิมจะไม่ยก	เป็นประกัน
- เพชร ได้รับเงินกู้	ข้อตกลงของเพชร	
แต่ไม่ได้ทำหลักฐาน	ขึ้นต่อผู้ข้างเจ้าหนี้	
แห่งการกู้ยืมไว้		

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๑๘ ข้อ ๕ รงคำตอบ...

(ข) กรณีนายทับทิม เมื่อนายทับทิมตกลงทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน โดยมีข้อตกลงว่านายทับทิมจะไม่ยกข้อต่อสู้ใด ๆ ของนายเพชรขึ้นต่อผู้จำนองข้างก็ตาม แต่ถือเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ ที่บัญญัติให้ผู้ค้ำประกันยังอาจยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย ข้อตกลงนี้ย่อมตกเป็นโมฆะตาม มาตรา ๖๘๕/๑ นายทับทิมจึงยังยกข้อต่อสู้ของนายเพชรลูกหนี้ซึ่งมีต่อนายข้างเจ้าหนี้ว่าเพชรมิได้กู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อสู้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ ประกอบมาตรา ๖๘๕/๑

ผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่น
ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้
ขึ้นต่อสู้ได้หรือไม่

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๑๘ ข้อ ๕ รงคำตอบ...

(ข) กรณีนายทับทิม...

กรณีนายมรกต ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๑ ให้นำบทบัญญัติใน ลักษณะคำประกันเฉพาะมาตรา ๖๕๑ มาตรา ๖๕๒ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๑ มาใช้บังคับกับนายมรกตซึ่งเป็นบุคคลที่จำนองทรัพย์อื่นเพื่อประกันหนี้อื่นบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วยโดยอนุโลม มิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๕๔ ในลักษณะคำประกันมาใช้บังคับ โดยอนุโลมด้วย นายมรกตจึงไม่อาจยกข้อต่อสู้ของนายเพชรลูกหนี้ ซึ่งมีต่อนายข้างเจ้าหนี้ว่าเพชรมิได้กู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อสู้ได้

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๕ ข้อ ๕ รงคำตอบ...นางโกสุ่ม (ผู้กู้) ถึงแก่ความตาย...โจทก์ไม่ได้ใช้สิทธิเรียกร้องต่อกองมรดกของนางโกสุ่มภายใน ๑ ปี นับแต่ทราบว่ นางโกสุ่มถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินของนางโกสุ่มจึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๕๔ วรรคสาม เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้รับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของนางโกสุ่ม จำเลยที่ ๑ ย่อมยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นอ้างได้ตามมาตรา ๖๕๔ จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องรับผิดชอบฟ้อง... (ฎ.๕๕๖/๒๕๔๔) แต่จำเลยที่ ๒ (ผู้จำนอง) ไม่อาจยกข้อต่อสู้ขึ้นอ้างได้ เพราะการจำนองไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้จำนองกระทำเช่นนั้นได้ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบหนี้คืนเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยตามสัญญาจำนอง (เนติ ๖๑)

เนติ ๔๓, ๔๕

ฎ.๑๖๐๔/๓๖

คำ กู้ ๕ แสน	ขาว คำฯ	เขียว จำนอง
- จน. ส่งเงินกู้	- มีหลักฐานคำฯ	- ทำสัญญา
แต่ไม่ได้ทำ		จดทะเบียน
หลักฐานการกู้		จำนอง
		ถูกต้อง

สำหรับการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่ากรณีการค้ำประกันแม้จะ มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน การกู้ยืมเงินขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้ ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว ยังต้องรับผิดชอบ (เนติฯ ๔๗, ๔๘)

ค้ำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (๕+๑)
- ๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด (ม.๖๕๗)
- ๒) สิทธิเรียกร้อง (ม.๖๕๘ - ๖๕๙)
- ๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ จน. (ม.๖๕๑)
- ๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๕๔)
- ๕) สิทธิไล่เบี้ย (ม.๖๕๓, ๖๕๕, ๖๕๖)
- ๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)

ค้ำฯ

๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ
- ๑) จน.กระทำให้ผู้ค้ำฯ ไม่อาจเข้า รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๓)
- ๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)
- ๓) ค้ำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
- ๔) ค้ำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ จน. (ม.๖๕๐)
- ๕) ผู้ค้ำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๖๕๑)

มาตรา ๖๕๒

สำหรับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๓, ๖๕๔, ๖๕๕, ๖๕๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๖๕๒)
(เนติฯ ๓๒, ๓๕)
(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะค้ำประกัน มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๕๒ วรรคสอง, ๖๕๕, ๖๕๖, ๖๕๗ มาใช้ (เนติฯ ๒๐, ๓๘) (ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๕๑, ๖๕๓))

มาตรา ๖๕๒/๑ วรรคสอง

อ.วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยยะ (๓ ข.ม.)
- วันที่ ๖ ก.ค. ๖๕ (ครั้งที่ ๖-๗) - ๒ ข.ม.